

**В АРМІЇ –
НОВА РЕФОРМА:**
ЩО ЗМІНИТЬСЯ ДЛЯ МОБІЛІЗОВАНИХ стор.4

**ВИБІРКОВА
ЛЮБОВ**
ВЛАДИ ДО ДРУКОВАНИХ МЕДІА стор. 6

**НІ СЛОВА
ПРАВДИ!**
ЯК РОСІЯ ВИПРАВДОВУЄ ВІЙНУ стор.8

Прес Кур'єр

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА У 1993 р.

Червень 2026 р.

№ 2
(1517)

6 червня –
День
журналіста
в Україні

Війна і мир: ПЕРСПЕКТИВИ

Війна – до осені?

Існує реальний шанс, що російсько-українська війна закінчиться до зими 2026 року, заявив голова адміністрації президента України Кирило Буданов. За даними Kyiv Independent, київське керівництво намагається скористатися виснаженням сил Москви та можливостями дипломатичних каналів, щоб якомога швидше припинити бойові дії.

Буданов заявив на Форумі з архітектури безпеки в Києві, що президент Володимир Зеленський поставив чітке завдання пришвидшити мирні переговори. Хоча прогнози колишнього керівника української розвідки не завжди справджувалися, тепер він бачить, що Росія незабаром буде змушена погодитися на угоду про припинення вогню.

Головною перешкодою між сторонами залишаються територіальні претензії. Український уряд заморозив би бойові дії вздовж нинішньої лінії фронту, тоді як російське керівництво вимагає повного виведення українських військ з Донецького басейну. Зеленський у попередньому інтерв'ю наголосив, що територіальні здобутки московських військ за останній місяць не перевищують їхніх втрат.

Існує різкий контраст між керівництвом України та Америки щодо дипломатичної оцінки ситуації. Державний секретар США Марко Рубіо

наприкінці травня висловився про глухий кут у переговорах, після того як продовження лютевих зустрічей було скасовано через зміщення акценту Вашингтона на Близький Схід. Буданов заперечив глухий кут і наголосив, що переговори активно йдуть навіть за відсутності громадськості.

Трамп просить допомоги у Сі Цзіньпіна

Президент США Дональд Трамп особисто закликав лідера Китаю Сі Цзіньпіна допомогти покласти край війні в Україні. Це було під час його візиту до Пекіна 14 травня, повідомляв South China Morning Post.

Як стверджують джерела, обізнані із перебігом обговорень, Трамп заявив Сі, що переговори між Росією та Україною зайшли в глухий кут, і закликав його посприяти поверненню очільника кремля Володимира Путіна за стіл переговорів із президентом України Володимиром Зеленським.

"Цей заклик показав очевидну потребу Вашингтона залучити Пекін до своїх намагань припинити війну – конфлікт, який Трамп зробив одним із центральних напрямів своєї зовнішньої політики після повернення до Білого дому у 2025 році", – стверджує видання.

А кремль вперто стоїть на своєму...

Прессекретар правителя РФ Дмитро Пєсков після останнього масованого удару по Україні заявив, що Росія може завершити війну до кінця доби, якщо президент Володимир Зеленський віддасть наказ Збройним силам України залишити регіони, які Росія прагне окупувати, називаючи їх "російськими".

Щі спрогнозував, чого чекати у 2026-2027 роках

Штучний інтелект вважає, що події можуть розвиватися за чотирма основними сценаріями з різним ступенем імовірності.

- Продовження високої інтенсивності / зatoryжна війна – ймовірність: 35-50%
- Заморожений конфлікт або локальне перемир'я з довгими переговорами – ймовірність: 25-40%
- Український військовий прорив або дипломатична перемога Києва – ймовірність: 10-20%
- Російська перемога або примус до капітуляції/виторгнення територій – ймовірність: 5-20%

На думку ШІ, є фактори, які можуть позитивно або негативно вплинути на

тривалість бойових дій. Так, наблизити мир може сильний зовнішньополітичний імпульс – якщо великі держави дійдуть згоди і чинитимуть тиск через санкції або стимули.

Також добре вплине зростання внутрішнього невдоволення в Росії або зміна керівництва на те, яке готове піти на поступки. Останнім варіантом є вичерпання ресурсів однієї зі сторін. Це може бути брак боєприпасів, фінансування, мобілізаційного резерву.

■ NO COMMENT

• 28 травня Верховна Рада ратифікувала угоду з ЄС про кредит на €90 млрд. Кошти планується залучати у 2026-2027 роках. Погашення основної суми кредиту передбачається здійснювати за рахунок майбутніх репарацій від Росії, а відсоткові виплати покриватиме бюджет Європейського Союзу.

• У липні в ЄС вирішуватимуть, чи продовжувати тимчасовий захист для українських біженців.

• ЄС готується відкрити перший торговельний кластер з Україною і Молдовою 15 червня.

• Польський президент Кароль Навроцький буде домагатися позбавлення президента України Володимира Зеленського найвищої нагороди Польщі через його рішення присвоїти елітному підрозділу українських ССО імені Героїв УПА.

• В Одесі 29 – 31 травня відбувся Третій міжнародний Black Sea Security Forum – найбільший безпековий захід Півдня України, який зібрав понад 1200 політиків, дипломатів, військових та експертів із США, Європи та інших країн. Серед гостей були сенатори США Річард Блюменталь та Марк Келлі, конгресмен Джим Гаймс, пастор президента США Дональда Трампа Марк Бернс і спадкоємець іранського престолу Реза Пахлаві.

• Міністр закордонних справ Молдови Міхай Попшой заявив, що підтримав би можливе об'єднання країни з Румунією.

• Головою Вищого антикорупційного суду на три роки обрано Ігоря Строгого. Минулі три роки посаду голови Вищого антикорупційного суду обіймала Віра Михайленко.

• Контейнерний гігант Mediterranean Shipping Company (MSC) придбав 51% контейнерного терміналу TIS у порту «Південний» на Одещині. Це перший випадок прямого входження глобального контейнерного оператора до капіталу українського портового терміналу.

• Кабмін продовжив дію чинного тарифу на електроенергію для населення – 4,32 грн за кВт·год залишатиметься актуальним до 31 жовтня 2026 року.

• Науковці розробили і випробували на людях ін'єкцію проти раку, яка здатна повністю знищувати злоякісні пухлини в пацієнтів, чия хвороба стала стійкою до інших методів лікування.

• Співачку Таїсію Повалій заочно засуджено до 12 років позбавлення волі з конфіскацією всього майна за підтримку країни-агресора; також державі передано майнові права на її музичні твори.

• Фінальний етап чемпіонату світу з футболу 2026 року пройде з 11 червня по 19 липня одночасно у трьох країнах: Канаді, Мексиці та США. Збірна України до фіналу не потрапила.

• Одеський "Чорноморець" 1 червня на власному стадіоні обіграв харківський "Металіст" й повернувся у прем'єр-лігу.

Угорсько-українські проблеми буде вирішено

29 травня прем'єр-міністр Угорщини Петер Мадяр прибув до Брюсселя, щоб розморозити понад 16 млрд євро для своєї країни. Ці кошти були заблоковані через верховенство права та академічну свободу, які виникли за уряду Віктора Орбана. Також із європейськими посадовцями обговорювалося питання розблокування євроінтеграції України.

Перший візит Петера Мадяра до Брюсселя як прем'єр-міністра Угорщини виявився результативним: президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн підтвердила, що кошти буде розморожено, оскільки Угорщина виконала і продовжує виконувати низку умов, пов'язаних із відновленням верховенства права та боротьбою з корупцією.

Однак угорсько-українське питання поки що залишається відкритим. Будапешт, як і раніше, пов'язує підтримку євроінтеграції України з виконанням 11 вимог

насамперед у сфері мовних і культурних прав угорської меншини.

Водночас новий угорський прем'єр налаштований на діалог – на відміну від свого попередника.

У Єврокомісії фіксують зміни: з новим урядом у Будапешті їм простіше вести діалог. У Брюсселі розраховують, що всі спірні питання в угорсько-українських відносинах будуть розв'язані урядом Мадяра, так само як і питання верховенства права та боротьби з корупцією.

2 червня Петер Мадяр підтвердив готовність зустрітися з президентом України Володимиром Зеленським.

■ ОДЕЩИНА: ХРОНІКА ТЕРОРУ

У ніч на 2 червня Росія завдала чергового масованого комбінованого удару по Україні. Всього радіотехнічними військами Повітряних сил зафіксовано 729 засобів повітряного нападу – 73 ракети і 656 БпЛА різних типів.

Противітряною обороною збито/подавлено 642 цілі – 40 ракет та 602 безпілотники різних типів.

Зафіксовано влучання 30 балістичних, 3 крилатих ракет та 33 ударних БпЛА на 38 локаціях, а також падіння збитих (уламки) БпЛА на 15 локаціях.

Найбільше постраждали Київ та Дніпро.

У столиці загинули 6 людей, ще 79 постраждали внаслідок нічного комбінованого удару росіян.

У Дніпрі 15 загиблих, 37 людей постраждали, 22 з них опинилися в лікарнях.

Не змовкали повітряні тривоги і в Одесі.

• 1 червня. Шестеро людей отримали поранення внаслідок двох нічних атак на Одесу, повідомив очільник Одеської міської військової адміністрації Сергій Лисак у соцмережах.

В результаті атаки пошкоджені багатоквартирні будинки в різних районах міста, адмінбудівля та інфраструктура. Зокрема, російський дрон влучив у дев'ятиповерховий житловий будинок. За попередніми даними, вибито 82 вікна.

А зранку чергового ворожого удару зазнала Білгород-Дністровська громада.

Об'єктом атаки стало пологове відділення та адміністративні будівлі лікарні, повідомив голова Одеської ОВА Олег Кіпер. У медзакладі пошкоджені фасад, двері та понад 30 вікон.

У відділенні перебували 6 породіль із немовлятами, одна жінка – при пологах. На щастя, пацієнтки та персонал не постраждали.

СМЕРТЬ РОСІЙСЬКИМ ОКУПАНТАМ!

ЦЕРКОВНИЙ СУД

Чи справді Феміда стала на бік УПЦ?

Шостий апеляційний адміністративний суд 30 квітня 2026 року скасував наказ Державної служби України з етнополітики і свободи совісті (ДЕСС), який визнавав Українську православну церкву (УПЦ) пов'язаною з Російською православною церквою (РПЦ). Суд назвав дії ДЕСС протиправними та зобов'язав переглянути висновок. Дехто з експертів поспішив заявити, що суд виправдав УПЦ. Та чи це справді так?

Церква вимагала від суду скасувати висновок релігієзнавчої експертизи Статуту УПЦ на наявність церковно-канонічного зв'язку з Московським патріархатом. Ця експертиза, проведена в 2023-му для виконання доручення РНБО визнала, що Статут УПЦ, який церква оновила в травні 2022-го, не призвів до розриву канонічного зв'язку з Російською православною церквою.

Позов церкви проти ДЕСС і її голови спочатку розглядав Київський окружний адміністративний суд, і він відмовив у його задоволенні повністю. Відтак церква подала апеляцію, яку й розглянув Шостий апеляційний суд.

УПЦ вимагала визнати висновок нечинним, а затвердження Єленським цього висновку – протиправним, і загалом – скасувати відповідний наказ. УПЦ вважає, що експертизу проводили упереджені люди.

УПЦ посилалася на допущені

відповідачами процедурні порушення, а саме: "бездіяльність щодо розгляду відводу, проведення експертизи особами, які не є атестованими експертами, здійснення дослідження без участі представників релігійних організацій, вихід за межі (зміна) предмету, мети та об'єкту релігієзнавчої експертизи та недотримання методики її проведення".

Шостий апеляційний суд задовольнив скаргу УПЦ частково. Він визнав "протиправною бездіяльністю Державної служби України з етнополітики та свободи совісті щодо нерозгляду заяви Київської Митрополії Української Православної Церкви від 10.01.2023 № 0029 про відвід членам Експертної групи із забезпечення проведення релігієзнавчої експертизи Статуту про управління Української Православної Церкви та неприйняття відповідного рішення за результатом такого розгляду".

Також суд визнав протиправними дії голови Віктора Єленського щодо затвердження Висновку релігієзнавчої експертизи на наявність церковно-канонічного зв'язку з Московським патріархатом за умов нерозглянутої заяви Київської Митрополії Української Православної Церкви від 10.01.2023 № 0029 про відвід членам Експертної групи.

Суд визнав протиправним і скасував наказ ДЕСС "Про затвердження Висновку релігіє-

навчої експертизи Статуту про управління Української Православної Церкви на наявність церковно-канонічного зв'язку з Московським патріархатом".

Важливо, що йдеться про скасування саме наказу про затвердження експертизи, а не про скасування висновків, якими УПЦ визнала такою, що не розірвала канонічних зв'язків з Російською православною церквою.

"Зобов'язати Державну службу України з етнополітики та свободи совісті повторно розглянути питання щодо складання та затвердження висновку релігієзнавчої експертизи Статуту про управління Української Православної Церкви на наявність церковно-канонічного зв'язку з Московським патріархатом з урахуванням висновків щодо необхідності розгляду заяви про відвід, викладених у цій постанові суду", – йдеться в ухвалі.

У коментарі медіа Віктор Єленський повідомив, що ДЕСС, відповідно до закону, проводила релігієзнавчу експертизу за участі релігійних організацій. Тому запросили представника УПЦ – начальника юридичного відділу Київської митрополії протоієрея Бахтіна. Він зробив відвід чотирьом з семи членів групи. Йому було об'явлено, що заяву про відвід розглянуть, але він пішов з засідання експертної групи і не брав участі в її діяльності. Відповідь Бахтіну була дана на сайті ДЕСС. Київська митрополія прочитала цю відповідь і почала полемізувати з ДЕСС, а коли почала оскаржувати експертизу, то знайшла процедурний гачок – що їй не відповіли спеціальним листом, а лише на сайті.

"Оце власне і оскаржено. Суд не скасував висновок релігієзнавчої експертизи", – наголосив Єленський.

Він скасував лише наказ про затвердження висновку.

"Водночас важливо підкреслити, що суд не лише не спростував змістових висновків релігієзнавчої експертизи щодо наявності церковного і канонічного зв'язку Української Православної Церкви з Московським патріархатом, але і відхилив низку ключових доказів позивача", – наголосили в ДЕСС.

Державна служба України з етнополітики та свободи совісті подала касаційну скаргу до Верховного Суду на постанову Шостого апеляційного адміністративного суду. Отже розгляд справи по суті ще попереду.

Множинне громадянство

8 травня Кабмін своїм рішенням істотно доповнив список країн, чий громадянин можуть отримати український паспорт за спрощеною процедурою.

Загалом кількість «дружніх держав» зросла з 5 до 33. До оновленого списку увійшли: Австрія, Бельгія, Болгарія, Великобританія, Греція, Данія, Естонія, Ірландія, Ісландія, Іспанія, Італія, Канада, Кіпр, Латвія, Литва, Люксембург, Мальта, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Польща, Португалія, Румунія, Словаччина, Словенія, США, Угорщина, Фінляндія, Франція, Хорватія, Чехія, Швейцарія та Швеція.

Розширення списку стало можливим завдяки реалізації закону про множинне громадянство, який набрав чинності 16 січня

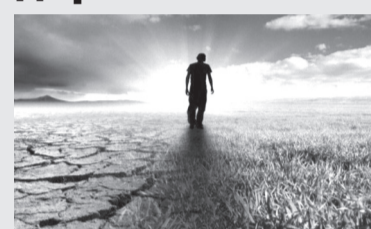

2026 року. Ключова норма закону передбачає механізм "взаємного спрощення": іноземці з визначених країн легше отримують українське громадянство, а українці, відповідно, можуть набувати громадянство цих держав за аналогічними правилами. Як раніше пояснювали в міністерстві національної єдності, це дає українцям законне право "офіційно отримати громадянство іншої країни, не відмовляючись від українського".

Клімат і здоров'я

Незалежна комісія з питань клімату та здоров'я, скликана Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ), дійшла висновку, що кліматична криза становить настільки серйозну глобальну загрозу для здоров'я, що сьогодні існує ризик загибелі мільйонів людей, пише The Guardian. Тому ВООЗ має оголосити її "надзвичайною ситуацією у сфері охорони здоров'я, що має міжнародне значення" (Pheic).

Pheic – це найвищий рівень медичної тривоги. Попередні оголошення стосувалися таких інфекційних захворювань, як COVID та вірус мавпячої віспи. Хоча саме по собі оголошення такого статусу не зупинить кліматичні зміни, воно має спровокувати скоординовану міжнародну реакцію, якої вимагає

масштаб кризи в галузі охорони здоров'я.

"Зміна клімату – це не пріоритет, який втрачає актуальність, чи фейкові новини, а безпосередня й довгострокова загроза для здоров'я, економіки, продовольчої безпеки, водопостачання, довкілля, особистої, громадської та національної безпеки", – заявила незалежна комісія у складі 11 експертів, до якої входять колишні міністри охорони здоров'я та клімату.

Заборона по-англійськи

Британський парламент ухвалив остаточну редакцію Закону про тютюн і вейпи, який запроваджує довічну заборону на продаж тютюнових виробів усім, хто народився після 1 січня 2009 року. Метою є створити "покоління, вільне від куріння". Про це повідомила BBC.

Британський уряд назвав це рішення історичним кроком, який допоможе створити покоління, вільне від куріння. Закон забороняє куріння на дитячих майданчиках, навколо шкіл та в автомобілях. Сам акт куріння не буде кримінальним злочином, але продаж тютюну порушникам заборони – так.

За оцінками, цей захід може врятувати 88 000 років життя до 2075 року, тоді як відсоток курців віком від 12 до 30 років може

впасти до менш ніж 5 відсотків до кінця 2040-х років.

Основні деталі закону:

- під заборону підпадають особи, яким зараз 17 років або менше (народжені після 1 січня 2009 року);
- Віковий ценз на купівлю тютюну підвищуватиметься на один рік щороку, поки заборона не охопить усе населення;
- Люди, що підпадають під цей закон, не зможуть легально купити тютюн ніколи, навіть після досягнення 18 років.

Кому загрожує ШІ?

Опитування, проведене в США, свідчить про суттєві зміни у планах керівників щодо структури робочої сили через впровадження ШІ, пише Bloomberg.

Згідно з дослідженням, понад 40% генеральних директорів компаній заявили, що протягом найближчих 12 років скоротять кількість молодших посад і зосередяться на працівниках середнього та старшого рівня.

Результати опитування узгоджуються з дослідженням Гарвардського університету, яке показало: компанії, що впроваджують генеративний ШІ, скорочують молодші посади, але залишають стабільним рівень зайнятості досвідчених працівників. Експерти зазначають, що саме середній та старший рівень працівників нині розглядається як ключовий для

підвищення продуктивності, тоді як початківцям стає все важче знайти роботу.

Причиною такого зсуву називають активне використання агентів штучного інтелекту, які здатні виконувати роботу молодших співробітників. Водночас експерти наголошують, що ШІ-агенти не можуть замінити досвід, критичне мислення та здатність ухвалювати рішення, які формуються лише завдяки досвіду та практичній роботі.

Росія претендує на невизнане Придністров'я

Правитель росії володимир путін 15 травня підписав указ про спрощений прийом до російського громадянства жителів невизнаного Придністров'я. А за два дні до цього державна дума росії ухвалила закон, який дає право путіну відправляти війська за кордон для "захисту прав громадян рф від іноземних та міжнародних судів". Для голосування депутатам знадобилося загалом близько двох хвилин, поправок і обговорення не було. Ці рішення безперечно пов'язані між собою.

Згідно з указом путіна, право на спрощене отримання громадянства отримали повнолітні іноземні громадяни й особи без громадянства, які постійно проживають у Придністров'ї на момент набрання чинності документом.

Для них скасовуються вимоги про п'ятирічне проживання в росії, підтвердження знання російської мови, історії росії й основ законодавства рф.

Указ передбачає, що дітисироти та діти, які залишилися без піклування батьків, також мають право набути громадянства рф.

Заяви на отримання паспорта рф можна буде подавати до російських дипломатичних представництв або консульських установ.

А прийнятий держдумою закон дає право путіну відправляти війська за кордон для "захисту прав

громадян рф від іноземних та міжнародних судів".

Цей документ передбачає, що за рішенням президента армія може виконувати завдання щодо захисту громадян росії у разі їхнього арешту, затримання, кримінального та іншого переслідування на виконання рішень іноземних судів, в яких росія не бере участі. Під це визначення підпадає, зокрема, Міжнародний кримінальний суд у Гаазі (МКС). Як відомо, саме він з березня 2023 року видав ордери на арешт владіміра путіна, уповноваженої з прав дитини Марії Львової-Белової, секретаря радбезу Сергія Шойгу, голови генштабу Валерія Герасімова, колишнього командувача чорноморським флотом Віктора Соколова та командувача далекої авіації Сергея Кобилаша.

Україна відреагувала на нові рішення росії. Президент Володимир Зеленський дав доручення сконтактувати з цього приводу з Молдовою. Він додав, що таким чином росія позначає територію Придністров'я як начебто свою. "Вони у москві часто кажуть різним співрозмовникам, що їх цікавить начебто тільки Донбас. Насправді далеко не тільки Донбас. Ми маємо на це реагувати. Тим більше, що російський військовий контингент і розташування спецслужб у Придністров'ї – це для нас також виклик", – наголосив Зеленський.

Президентка Молдови Мая Санду заявила, що указ кремлівського правителя владіміра путіна про спрощене надання громадянства рф мешканцям невизнаного Придністров'я може бути використане з метою мобілізації мешканців молдовського регіону на війну проти України.

Вона припустила, що це одна з тактик росії, спрямована на те, щоб погрожувати Молдові у зв'язку з її зусиллями щодо реінтеграції Придністров'я.

"З початку війни в Україні більшість жителів цього регіону прийняли молдавське громадянство, оскільки вважали, що з громадянством Республіки Молдова вони будуть у більшій безпеці, ніж з громадянством росії", – заявила Санду.

До речі, нещодавно Молдова оголосила персонами нон грата представників командування оперативної групи російських військ, незаконно розміщеної у невизнаному Придністров'ї.

Військова адміністрація запроваджує трудову повинність для одеситів

Таке розпорядження днями підписала виконувачка обов'язків голови ОВА Надія Задорожна, передає «Думська». Згідно з документом, працездатних одеситів залучатимуть до виконання суспільно корисних робіт в умовах воєнного стану. Йдеться про ліквідацію наслідків обстрілів, будівництво та ремонт укріплень, навантаження-розвантаження гуманітарної допомоги, чергування в пунктах незламності, виготовлення маскувальних сіток та багато іншого.

Окремо підкреслюється, що для робіт на місцях прильотів будуть формуватися спеціальні бригади.

Згідно з розпорядженням, трудовий обов'язок поширюється на громадян віком від 18 до 65 років, які за станом здоров'я здатні виконувати такі завдання. Серед них — безробітні, внутрішньо переміщені особи, ветерани, а також інші незайняті мешканці. За необхідності влада може залучити й людей, які працюють, якщо це не зашкодить основній діяльності їхніх підприємств та організацій.

Організацією робіт займуться комунальні підприємства міста та деякі благодійні організації, зокрема «Воля, Перемога, Об'єднання України», «Благодійний фонд «Я-Маріуполь», «Мрія вільних людей» та «Запорук майбутнього». Вони мають визначити кількість людей, місця збору та графіки виконання завдань, а також призначити відповідальних за оповіщення та координацію.

Фінансування робіт передбачено з різних джерел — кошти замовників, благодійних внесків, а також Фонду соціального страхування на випадок безробіття. При цьому учасникам обіцяють оплату: для безробітних — не нижче мінімальної зарплати, для працевлаштованих — не нижче їхнього середнього заробітку за основним місцем роботи.

Довідково. Розпорядження міської військової адміністрації прокоментували в регіональному центрі зайнятості. Там зазначають, що це частина національного проекту «Армія відновлення». З початку року, за даними центру,

до неї добровільно приєдналося вже майже 9 тисяч українців. Загалом за весь період дії програми суспільно корисних робіт це вже 90 тисяч учасників. У 2026 році до робіт залучено майже 8,7 тисячі осіб, серед яких близько 700 — люди віком 60–70 років.

На оплату праці учасників програми спрямовано понад 3 млрд гривень.

Суспільно корисні роботи охоплюють ключові напрямки, які сьогодні є критично важливими для країни. Це допомога маломобільним групам населення; підтримка Збройних сил України; роботи на об'єктах критичної інфраструктури та в укріптах; розбирання завалів і відновлення житлового фонду.

У 2026 році оплата праці за повний місяць участі становить майже 13 тис. грн, а для мешканців прифронтових територій та ветеранів — до 17 000 грн. Громадяни пенсійного віку, до 70 років, можуть долучатися до робіт лише на прифронтових територіях.

Не для демонстрації сили, а як інструмент стримування

Регіональне управління Сил територіальної оборони «Південь» Збройних Сил України оприлюднило відеозапис, на якому триває облаштування інженерних загороджень і фортифікаційних споруд. Як зазначили військові, також завершується будівництво багатокілометрових протитанкових ровів і укріплених позицій (бліндажів), що мають посилювати систему круглої оборони міста.

якийсь наступ, а для того, щоб його не було.

На окремих ділянках уже облаштовано багатокілометрові протитанкові рови, зводяться бліндажі, встановлюються інженерні загородження, колоючі дрот, бетонні піраміди («зуби дракона») та захисні конструкції типу «платанка».

Такі фортифікаційні роботи мають оборонний характер і спрямовані на створення додаткових рубежів за-

хисту.

Фахівці наголошують: подібні укріплення створюють не для демонстрації сили, а як інструмент стримування та підготовки до будь-яких можливих сценаріїв.

Головна мета — зробити будь-які потенційні наступальні чи десантні дії максимально складними та невідгдними для противника.

У військовій практиці саме підготовлені оборонні рубежі розглядаються як один із ключових факторів зниження ризиків ескалації та додатковий елемент безпеки регіону.

Зазначимо, що після того, як президент росії володимир путін підписав указ про спрощення отримання жителями Придністровського регіону Молдови російського громадянства, низка експертів почали висловлювати занепокоєння тим, що росія може таким чином намагатися збільшити свій мобілізаційний потенціал в регіоні.

Одеса і Чорне море

В Одесі створюють Морський центр досліджень Чорного моря. Про це в інтерв'ю виданню «Інтерфакс-Україна» розповів заступник міністра освіти Денис Курбатов. За його словами, відомство готує запуск Морського центру досліджень, який стане національною платформою для вивчення Чорного моря та Світового океану. Базою для нього має стати Одеса.

Україні ніхто серйозно не займається. Ми розпочали створення єдиного національного дослідницького морського центру, подібного до тих, що існують у Данії чи Німеччині», — зазначив Денис Курбатов.

Планується об'єднати Національний антарктичний науковий центр та Український науковий центр екології моря в Одесі, а також долучити інші профільні установи.

«Паралельно шукаємо фінансування, і з наступного року центр має запрацювати як національна платформа для досліджень Чорного, Середземного моря та Світового океану. Звісно, для цього потрібні ресурси, але морями потрібно серйозно займатися», — додав урядовець.

Денис Курбатов також повідомив,

що в Українського центру екології моря є сучасне дослідницьке судно, яке після ремонту стане базою для роботи майбутнього центру.

Окрім цього, МОН готує запуск Агенції прикладних досліджень, яка має об'єднати бізнес і науку.

«Це перший конкурс державно-приватного партнерства в R&D, де ми будемо збирати запити технологічного бізнесу. Бізнес формуватиме технічні завдання, держава забезпечить співфінансування, а вчені працюватимуть над конкретними проектами, потрібними ринку», — пояснив заступник міністра.

За його словами, на фінансування десяти таких проєктів вже передбачено 100 млн грн. Нормативну базу для створення агенції планують підготувати у квітні, а вже з травня розпочнеться відбір команди.

Труханов подав до суду на Зеленського

Колишній мер Одеси Геннадій Труханов подав до Верховного Суду України позов проти президента України Володимира Зеленського через позбавлення його українського громадянства. Про це оголосив сам колишній мер.

«Це не просто заява на кілька сторінок. Наша позовна заява з додатками складається з 986 сторінок. Це офіційні матеріали, перевірені НАБУ, матеріали, отримані моїми адвокатами захисту на суді, та офіційні відповіді іноземних адвокатів. Зокрема, є офіційна відповідь від 30 грудня 2025 року, в якій чітко зазначено, що я не маю і ніколи не мав громадянства російського режиму», — сказав Геннадій Труханов.

Він також зазначив, що Верховний Суд вже відкрив провадження у справі 9 квітня. У судовому рішенні зазначено, що всі клопотання колишнього мера та його адвокатів були задоволені. Зокрема, клопотання про залучення третіх осіб на стороні відповідача — Державної міграційної служби України та Головного управління Державної міграційної

служби України в Одеській області. Суд також задовольнив клопотання про витребування доказів, які мер не зміг отримати.

«Я вважав, що главу держави могли просто ввести в оману, не розібратися до кінця або приховати від нього реальні факти. Я сподівався на конструктив і чекав реакції до останнього. Але, на жаль, дива не сталося. Ніхто нічого не переглянув. Тому мені довелося діяти виключно у правовій площині», — підкреслив Труханов.

Зазначимо, що юридичні експерти оцінюють вартість такого позову у мінімум в 50+ тисяч євро. А далі ще треба буде додатково витратити гроші на су-

повід у суді, тому що справа буде довгою. Хоча для ексмера Одеси Труханова це навряд чи буде проблемою — в 2024 році він офіційно тільки задекларував у власності своєї матері 502 тис. доларів США готівкою.

Раніше колишній мер Одеси Геннадій Труханов заявив, що має офіційні документи, що підтверджують відсутність у нього російського громадянства. За його словами, відповідь він отримав 30 грудня 2025 року.

Труханов зазначив, що через відсутність відповідей на запити до українських державних органів його адвокати скористалися міжнародно-правовими механізмами через треті країни, оскільки дипломатичні відносини між Україною та росією розірвані. У результаті, за словами колишнього чиновника, вони отримали документальні підтвердження відсутності у нього російського громадянства.

Як відомо, президент України Володимир Зеленський підписав указ про позбавлення мера Одеси громадянства України у жовтні минулого року.

ОДЕЩИНА: ХРОНІКА ТЕРОРУ – ТРАВЕНЬ 2026

● 1 травня. **Ворог завдав масованого удару по Одесі за допомогою ударних безпілотників, сталося влучання у два житлових будинки.**

На верхніх поверхах спалахнула пожежа — вогонь охопив кілька квартир. **А вночі ворог вдруге за останні дні вдарили «шахедами» по Ізмаїлу.** Пошкоджено портову інфраструктуру, склади з зерном та спецтехніку. На щастя, обійшлося без жертв та постраждалих.

● 2 травня. **Вночі російські війська завдали чергового удару по Ізмаїлу.**

Зафіксовано пошкодження портової інфраструктури. На місцях виникли локальні пожежі, які були ліквідовані.

● 3 травня. **Двоє людей загинуло, ще п'ятеро постраждало внаслідок дровоної атаки на Одещину.**

В Одеському районі зафіксовано влучання безпілотників у три житлових будинки, ще два пошкоджено. Також ушкоджено споруди та обладнання портової інфраструктури.

Російські дрони атакували портову інфраструктуру Чорноморська на Одещині та пошкодили термінал «Кернел» з перевалки рослинної олії.

Унаслідок прямих влучань зруйновано і пошкоджено резервуари для зберігання, стався витік понад 1100 тонн продукції. У компанії заявили, що олія не потрапила у море.

● 5 травня. **Цивільне судно під прапором Островія Кука отримало пошкодження внаслідок ранкової атаки окупантів по Одесі.**

Екіпаж не постраждав. ● 13 травня. **Вночі російська армія масовано атакувала ударними БПЛА промислову інфраструктуру Одещини.**

Внаслідок кількох хвиль ударів зафіксовано пошкодження складських та господарчих приміщень.

Зранку ворог продовжив атаку на Одесу. У шести будівлях вилетіло майже 200 вікон, пошкоджено 12 автівок. Поранення отримали двоє людей.

● 14 травня. **Вночі під удари потрапили об'єкти портової інфраструктури Чорноморська. Постраждали двоє людей.**

Пошкоджено один з поверхів житлової багатоповерхівки. Окупанти били по критичній інфраструктурі, портах Одещини та об'єктах «Укрзалізниці».

Ввечері росіяни вдарили по енергетичному об'єкту у Білгород-Дністровському районі.

Без світла залишилися 32 населених пункти — загалом понад 15 тисяч абонентів.

● 15 травня. **Двоє людей постраждали внаслідок комбінованого ракетно-дронового удару.**

Ціллю ворога стала цивільна інфраструктура. У кількох селах пошкоджено шість будинків, нежитлове приміщення та адміністративні будівлі — два автомобілі згоріли. Також руйнування зафіксовано на об'єкті критичної інфраструктури.

Зранку ворог атакував Одещину балістичною ракетою «Іскандер-М», яка влучила в об'єкти цивільної та транспортної інфраструктури. За попередніми даними, постраждало семеро людей.

● 16 травня. **Вночі ворог завдав удару по об'єктах критичної, житлової та портової інфраструктур Ізмаїльського району**

В Ізмаїлі дрон влетів в п'ятиповерховий житловий будинок. Вибуховою хвилею та уламками пошкоджено його фасад і скління, спалахнули балкони та автомагазин, розташований на першому поверсі.

Паралельно ворог атакував транспортну та критичну інфраструктуру регіону. Через пошкодження ліній електропередач в Ізмаїльському районі знеструмлено 39 населених пунктів.

● 18 травня. **Двоє людей постраждали внаслідок нічного удару по Одесі.**

У місті є великі руйнування, зокрема пошкоджено 4 багатоповерхові та 22 приватні будинки. Найбільших руйнувань зазнали житлові будівлі у Приморському та Київському районах міста. Також пошкоджені будівлі міського ліцею та дитячого садка.

Через ліквідацію наслідків удару поліція зранку перекрила вулицю Приморську — від Митної площі до Військового узвозу. Крім того, зафіксовано влучання БПЛА у 3 цивільні судна.

● 19 травня. **Вночі ворог пошкодив об'єкти портової інфраструктури в Ізмаїлі.**

Один БПЛА влучив у будівлю складу, пошкодив покрівлю та вікна. ● 20 травня. **Незабаром після півночі ворог атакував енергетичну інфраструктуру Одеси. Постраждав 59-річний чоловік.**

Один одноповерховий житловий будинок повністю зруйновано, пошкоджено склад з посудом та територію парку.

За даними ДТЕК, ворог уразив один з енергооб'єктів. В результаті десятки тисяч сімей в Одесі залишилися без електропостачання.

Один із ворожих безпілотників влучив у фасадну стіну 24-поверхового житлового будинку. «Шахед» застряг на рівні 15 поверху, але його фугасно-запалювальна бойова частина вагою понад 50 кілограмів не здетонувала.

● 23 травня. **Балістична ракета влучила по базі відпочинку в селі Маяки.**

Семеро постраждалих доставлені в лікарні. Стан одного з дорослих лікарі оцінюють як важкий.

● 25 травня. **Серед дня війська РФ атакували Одеський порт із використанням безпілотних катерів.**

В результаті удару постраждав легендарний трищогловий вітрильник «Дружба».

А ввечері ворог завдав удару балістикою по Одесі. Загинула людина, постраждали троє, є пошкодження об'єкту інфраструктури, навчального закладу та житлових будинків.

● 27 травня. **Серед дня двоє дітей та дев'ять дорослих дістали поранення через атаку дронів.**

На місці "прильоту" ударного дрона спалахнула пожежа на площі 1700 квадратних метрів.

● 28 травня. **Вночі ворог атакував Білгород-Дністровський.** Атака на місто відбувалася у дві хвили. Зафіксовано влучання БПЛА у приватний житловий будинок та об'єкт інфраструктури.

● 29 травня. **Під ударом опинився південь Одещини. Поблизу села Нагірне Ренійської громади ворожий БПЛА під час прольоту залуптався в лінії електропередач. Унаслідок цього без електроенергії тимчасово залишаються 5 населених пунктів громади.**

Російська армія атакувала три іноземні торговельні судна, які рухалися морським коридором.

А ще тієї ночі один з дронів, який летів атакувати Ізмаїльщину — перетнув кордон з Румунією та поцілю в багатоповерховий будинок у місті Галац. Внаслідок удару виникла пожежа та постраждали двоє людей. Із будинку довелося евакуювати 70 мешканців.

● 31 травня. **Одеський район зазнав атаки безпілотників.**

Пошкоджено територію одного з приватних будинків, а також розташовані поблизу житлові споруди.

У ЧЕРВНІ СТАТУЄ РЕФОРМА АРМІЇ

Що чекає на мобілізованих найближчим часом

Президент Володимир Зеленський повідомив, що Міністерство оборони розпочинає реформу української армії. Він анонсував збільшення зарплат усім військовим, створення нової системи "бойових" контрактів і встановлення чітких термінів служби.

У квітні вже були погоджені ключові напрямки реформи, а військове командування і Кабінет міністрів визначилися з формулою змін. У травні погоджені ключові деталі, а в червні стартує реформа. Зеленський заявив, що вже на початку літа мають бути перші результати, зокрема, в питанні фінансового забезпечення солдатів, сержантів і командирів Сил оборони.

Реформа передбачає комплексні зміни, які мають оновити систему управління, підвищити ефективність забезпечення військ та адаптувати оборонні процеси до сучасних вимог.

Реформа передбачає перегляд ключових процедур у Міноборони, зокрема логістики, закупівель, планування та взаємодії між підрозділами. Окремий акцент робиться на цифровізації та прозорості — уряд прагне скоротити бюрократію та прискорити ухвалення рішень, що впливають на забезпечення фронту.

Зеленський наголосив, що зміни готуються у співпраці з Генеральним штабом та міжнародними партнерами, які допомагають Україні впроваджувати стандарти НАТО. За його словами, реформа має зробити оборонний сектор більш гнучким і здатним швидше реагувати на потреби армії.

Розповідаємо про основні моменти армійської реформи.

Перехід на контракти

з чіткими термінами служби

У рамках реформи президент анонсував зміну підходів до комплектації підрозділів особовим складом та управління людьми.

"Доручив посилити контрактну систему в Силах оборони таким чином, щоб завдяки розширенню контрактної складової забезпечити визначені терміни служби й можливість — починаючи вже з цього року — поетапного звільнення зі служби тих, хто був мобілізований раніше, на основі чітких часових критеріїв", — повідомив Зеленський.

Міністерство оборони, Генштаб та Офіс президента вже узгодили базовий контрактний підхід до демобілізації. Передбачається запровадження трьох типів контрактів із чітко визначеною тривалістю служби та можливістю вибору посад — як бойових, так і тилових.

Проект реформи передбачає такі три типи контрактів:

- до 10 місяців — для чинних військових на бойових посадах;
- до 14 місяців — для новобранців на бойових посадах;
- до 2 років — для тилових і спеціалізованих посад.

Мобілізовані матимуть можливість підписати контракт із гарантованою демобілізацією і відстрочкою до наступного призову в армію, а контрактники зможуть переукласти свої договори з державою. Попередній період служби не враховуватиметься в новий контракт, але впливатиме на тривалість відстрочки, яку планують розраховувати індивідуально.

Вже у 2026 році планується почати поетапне звільнення зі служби тих, хто був мобілізований раніше, на основі чітких часових критеріїв. Кого "демобілізують" першими та від чого це буде залежати — поки також невідомо.

Як збільшаться виплати військовим

Зеленський поставив завдання збільшити з червня грошове забезпечення військових з урахуванням "принципу справедливості". Бойові завдання на першій лінії, реальний бойовий та управлінський досвід, ефективність військовослужбовця повинні гарантувати збільшення виплат, пояснив він.

Отже, мінімальну зарплату військових у тилу планують підвищити з 20 до 30 тисяч. Зарплату командирів різних рівнів збираються збільшити приблизно вдвічі.

Для тих воїнів, які підпишуть "бойові" контракти, урядовці та військове керівництво пропонують запровадити систему винагорода за ризик "10/20/40":

- 10 тисяч на день за перебування на позиції;
- 20 — за ударно-пошукові дії

"БОЙОВІ" КОНТРАКТИ

Стартова зарплата — 30 тисяч на місяць

Винагорода за ризик — модель 10/20/40

10 ТИСЯЧ
НА ДЕНЬ
перебування
на позиції

20 ТИСЯЧ
НА ДЕНЬ
ударно-
пошукові дії

40 ТИСЯЧ
НА ДЕНЬ
наступальні
дії

Середня місячна зарплата піхотинця/штурмовика — 250 — 400 тисяч

(повернення втрачених позицій, зачістка);

● 40 тисяч — за активні наступальні дії.

В середньому піхотинець, який регулярно виконує бойові завдання, буде отримувати 250 — 400 тисяч на місяць.

У медіа є повідомлення про більш розширену матрицю фінансового стимулювання:

- базова щомісячна виплата для рядового складу — від 30 тисяч грн;
- щорічна винагорода за укладання контракту — 27 тисяч грн;
- щомісячна додаткова виплата за підписання контракту — 10 тисяч грн;
- виплата за взяття в полон противника — 250 тисяч грн;
- за знищення противника — 25 тисяч грн;
- за захоплення позицій — 40 тисяч грн за день;
- за відновлення позицій — 20 тисяч грн за день;
- за виконання завдань на лінії бойового зіткнення — 8,7 тисячі грн за день.

Планується встановити максимальний граничний поріг по виплатах, щоб уникнути зловживань.

Виплати за системою "10/20/40" будуть нараховувати бійцям на підставі наказів командирів військових частин.

Реформа ТЦК в «Офісі резерву»

Із початку повномасштабного вторгнення рф українці надіслали омбудсману Дмитру Лубицю майже 12 тисяч звернень щодо порушення їхніх прав під час мобілізації. Лєвова частка скарг на дії ТЦК та СП надійшла за останні два роки.

Розібратися з питанням "бусяфікації" президент доручив новопризначеному міністру оборони Михайлу Федорову в січні 2026-го. У медіа з'являються окремі варіанти реформи територіальних центрів комплектації, але остаточного рішення ще не прийнято.

Команда нового міністра оборони пропонує трансформувати ТЦК та СП в "Офіси резерву" з окремими підрозділами — офісами комплектування та офісами супроводу.

Співробітники офісів комплектування займатимуться обліком військовозобов'язаних, плануванням мобілізаційних заходів, рекрутингом, оформленням на службу. Додатково в громадських місцях розміщуватимуться точки рекрутингу.

В окремих приміщеннях будуть хаби комплектування — бази для розміщення добровольців і доставлених поліцією військовозобов'язаних на період процедури залучення до війська. Перевірка документів, проведення військово-лікарської комісії (ВЛК), оцінка психічної стійкості та професійної придатності — це лише короткий перелік задач працівників хабів із проекту МОУ.

Спеціалісти офісів супроводу відповідатимуть за "соціалку". Сьогодні ТЦК та СП займаються не лише мобілізацією, а ще й мають вирішувати безліч соціальних питань — від оформлення компенсацій пораненим бійцям і одноразових виплат родинам загиблих воїнів до організації похоронів. Ця частина їхньої роботи часто просідає, бо військові завантажені мобілізаційними заходами.

Усі соціальні функції хочуть передати офісам супроводу. Деякі з них, як-от оформлення виплат і формування довідок, у Міноборони хочуть цифровізувати.

Однак, ТЦК — це величезна структура, яка сьогодні забезпечує для війська 30+

місяць. Ніхто не хоче ламати систему, тому дискусія багата.

Наприклад, довго обговорюється, хто має доставляти чоловіків із вулиці в ТЦК. В Міноборони пропонують, щоб цим займалися виключно поліцейські, без участі військових. Але поліція проти. Зараз консенсусу немає.

Начальник Нацполіції Іван Вигівський не приховує небажання брати відповідальність за вуличний "рекрутинг". В одному з нещодавніх інтерв'ю він наголосив, що поліцейські "не повинні бути самі" в мобілізації, бо навіть залучення до процесу "дуже погано впливає на імідж".

Насправді, згідно з чинним законодавством, затримувати і доставляти військовозобов'язаних до ТЦК уповноважені тільки поліцейські. Тож нічого нового в МОУ не пропонували. На цьому тлі заява про негативний імідж поліції через участь у мобілізації виглядають зовсім дивними.

Вручати повістки можуть не лише військовослужбовці ТЦК та СП, а й представники органів місцевого самоврядування, роботодавці. Але всі вони намагаються відмежуватися від мобілізації.

«На військовозобов'язаних повністю повісили мобілізацію. Це абсолютно неправильно. На мою думку, військові мають брати на себе відповідальність після того, як мобілізований або контрактник потрапив до навчального центру. А оповіщенням і доведенням на БЗВП мають займатися цивільні», — вважає членкиня комітету Ради з питань нацбезпеки, оборони і розвідки Ірина Фріз.

Є й інші резерви поліпшення діяльності ТЦК уже сьогодні. Зокрема:

● вдосконалити обмін даними між системою "Оберіг", базами даних Нацполіції й Держприкордонслужби (щоб забезпечити миттєву перевірку актуального статусу особи на блокпостах і пунктах пропуску);

● забезпечити повноцінне функціонування електронного кабінету в "Резерв+" (що дасть змогу актуалізувати контактні дані й місце проживання без особистого відвідування ТЦК);

● перейти від масового оповіщення до принципу професійної відповідності. ТЦК та СП мають пріоритетно залучати фахівців конкретних профілів (водіїв, зв'язківців, медиків, IT-спеціалістів) відповідно до актуальних потреб підрозділів Сил оборони;

● завдяки інтеграції реєстрів забезпечити відображення в системі "Оберіг" інформації про цивільну професію, освіту й реальний стан здоров'я військовозобов'язаного для ефективного планування ресурсу.

Усе це, вважають в Міноборони, дозволить підвищити ефективність мобілізаційних заходів та зменшить соціальну напругу.

Наразі немає термінів, коли розпочнеться реформа ТЦК та СП. Представники Міноборони, Генштабу й Офісу Президента відстоюють свої концепції. На виході має бути законопроект.

Окреме питання — як уникнути помилок під час проходження військово-лікарських комісій і в підсумку підвищити якість мобілізаційного ресурсу.

У Міноборони заповнюють: процедура військово-лікарської експертизи поступово змінюється. Мовляв, триває її цифровізація, оптимізуються правила проведення медоглядів.

За 2025 рік проведено 318 перевірок діяльності ВЛК при ТЦК та СП. За результатами проведеної роботи, зокрема за підсумками зазначених перевірок, перепризначено (змінено) понад 130 голів комісії.

(За матеріалами медіа).

ОДЕЩИНА: ХРОНІКА ТЕРОРУ — КВІТЕНЬ 2026

● 2 квітня. Під атакою Чорноморськ.

Пошкоджено багатоповерхові та приватні будинки. В одному з портів постраждали складські майданчики й ангари, адміністративно-побутові приміщення. Також зафіксовано загоряння контейнерів.

● 4 квітня. Знову атака на Чорноморськ.

Постраждав двоповерховий житловий будинок і прибудова до нього. Також пошкоджено припарковані поруч автомобілі.

● 5 квітня. Вночі атака по Одесі.

Виникли пожежі, багато значних ушкоджень і зруйнований фасад будинку, з якого евакуювали 20 мешканців. Троє людей постраждали в Хаджибейському районі.

● 6 квітня. Внаслідок удару по житловому будинку в Одесі загинули молода мама та її 2-річна донька, а також жінка 53 років. Ще півтора десятка людей дістали травми.

У Приморському районі пошкоджено багатоповерховий житловий комплекс та 7 приватних будинків. У Київському районі зафіксовано пошкодження 13 багатоповерхівок, 39 приватних будинків, приватного дитячого садка та магазину. Також постраждали 27 автомобілів.

6 квітня в Одесі оголосили день жалоби.

● 8 квітня. Ворог атакував південь Одещини. Під ударом були портова та цивільна інфраструктура.

Зруйновано складські будівлю та господарські приміщення. На місці спалахнули пожежі, які оперативно ліквідували.

● 10 квітня. В Одесі майже всю ніч лунала повітряна тривога.

Пошкодження призвели до порушень в електропостачанні: без електропостачання залишилися понад 11 тисяч мешканців Одещини.

Вранці ворог продовжив атаку, на території одного з портів було зафіксовано влучання в резервуар, у результаті стався витік олії.

● 11 квітня. Внаслідок влучання у житловий сектор загинуло двоє людей, ще двоє в лікарні, пошкоджені десятки будинків, гуртожиток і дитсадок.

Суттєвих пошкоджень зазнала цивільна інфраструктура: десятки приватних та багатоквартирних будинків, гуртожиток, а також будівля дитячого садка.

● 14 квітня. Масованої атаки зазнав Ізмаїльський район. В порту пошкоджено цивільне судно під прапором Панами, причал, баржу.

Зруйновано будівлю СТО, знищено два пасажирські автобуси, сім легкових автомобілів. Під удар потрапили і шість приватних будинків.

Зазнав атаки і балкер під прапором Ліберії, який перебував у відкритому морі, рухаючись у порт Чорноморськ.

● 15 квітня. 3 ночі ворог атакував портову інфраструктуру на Дунаї.

Пошкоджено складські приміщення та адміністративні будівлі.

А ввечері російський дрон влучив у житловий багатоповерховий будинок в Одесі. Постраждали шестеро людей. На жаль, один постраждалий помер.

● 16 квітня. Кілька хвиляв атаки пережила Одеса. Загинули 9 людей, ще 36 постраждали. В Одесі 16 квітня оголосили день жалоби.

Дрони двічі поцілили у багатоповерхівку у Хаджибейському районі. Були пошкоджені автосалон, територія ринку та приватні будинки. Під атакою опинилися об'єкти портової, критичної та житлової інфраструктури.

● 17 квітня. Чергова атака на південь Одеської області.

Удар припав на портову, транспортну та житлову інфраструктуру. На території порту та Дунайського біосферного заповідника спалахнули пожежі, їх оперативно ліквідували.

● 18 квітня. Безпілотники атакували портову інфраструктуру, є постраждалими.

Загорілися склади та припарковані автобуси. Пошкоджень зазнала адміністративна будівля, також силоси з кукурудзою.

● 22 квітня. Знову атака на порт. Минулося без постраждалих.

Пошкоджено причали, складські приміщення, залізничну інфраструктуру та об'єкти портових операторів.

● 24 квітня. У наслідок нічної атаки в Одесі загинуло подружжя — обом було по 75 років. Ще 15 людей дістали поранення.

На фейсбук-сторінці ДСНС Одещини повідомили, що внаслідок влучання у триповерховий житловий будинок зруйновано квартири та сталася пожежа.

● 25 квітня. Двоє людей постраждали внаслідок нічного обстрілу Одеської області. Пошкоджено об'єкти житлової та портової інфраструктури.

Ворог продовжив атаки і на дунайські порти. А під час виходу з порту було атаковано цивільне судно під прапором Панами.

● 26 квітня. Основний удар ворога припав на портову інфраструктуру: пошкоджено технологічне обладнання, вантажний транспорт та резервуари з олією.

У порту "Чорноморськ" зруйновано резервуар із соняшниковою олією об'ємом 67 тисяч тонн.

● 27 квітня. У трьох районах міста пошкоджено житлові будинки та об'єкти інфраструктури, за медичною допомогою звернулися 14 осіб.

У Приморському районі зафіксовано найбільше пошкоджень: постраждали житлові будинки, готель та об'єкти в центрі міста. У Хаджибейському і Київському районах ворог поцілив у житлові багатоповерхівки, приватну забудову та транспортні засоби.

● 29 квітня. Ворог здійснив масштабний обстріл Ізмаїла. Зафіксовано влучання в портову інфраструктуру, житлові будинки, районну лікарню. На жаль, є троє поранених.

Найбільшого удару зазнав об'єкт ДТЕК. Пошкоджено трансформатори, складські приміщення та адміністративну будівлю.

Під ударом опинилася Центральна районна лікарня Саф'янівської громади.

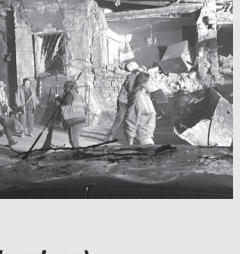
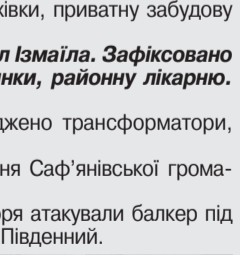
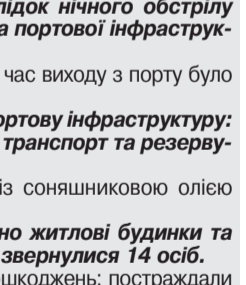
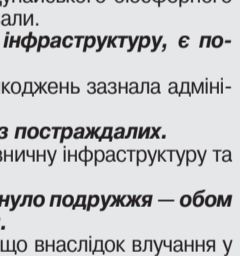
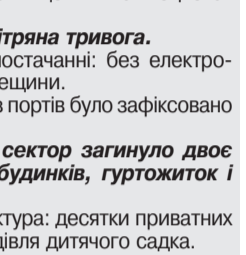
Ще того дня ворожі дрони в акваторії Чорного моря атакували балкер під прапором Мальти, який йшов на завантаження в порт Південний.

● 30 квітня. Три хвили атак було на Одесу і в кожній десь по 20 «шахедів». В результаті 20 людей постраждали, троє — в реанімації, пошкоджено будинки, дитсадок і ТЦ.

Найбільше пошкоджень у Приморському районі. Тут постраждали 22 будівлі, у тому числі багатоповерхівка та п'ятиповерховий житловий будинок.

У Хаджибейському районі є прильоти в об'єкти інфраструктури, складські будівлі та гаражний кооператив.

(Детальніше на нашому сайті pk.od.ua)

Медична реформа в Одесі

В Одесі розробили Концепцію оптимізації медицини на 2026–2027 роки. Вона передбачає укрупнення медичних закладів шляхом їх оптимізації.

За словами директорки департаменту охорони здоров'я Одеської міськради Олени Колоденко, головний діагноз нинішньої системи — структурна розрізненість: 32 адміністрації, 32 бухгалтерії та 32 юридичні служби, які повністю дублюють одна одну. Нинішня система начебто має надмірні управлінські витрати, що гальмує розвиток галузі.

Тому згідно з Концепцією планують скоротити кількість медзакладів майже вдвічі — з 32 до 17. У міськраді кажуть, що це дозволить зекономити майже 300 мільйонів гривень і підвищити зарплати медикам.

Найбільше побоююван викликає питання скорочення. Олена Колоденко запевняє: медиків це не стосується, бо жоден лікар, жодна медична сестра не будуть скорочені і не будуть звільнені. Оптимізація зачепить адміністративний апарат: бухгалтерів, економістів, юристів. Зміни дозволять зменшити управлінські витрати на 15–25%, твердить Колоденко. За попередніми підрахунками, це стосується до сотні спеціалістів. Департамент планує пропонувати їм роботу в інших закладах, на інших посадах або у нових службах.

Щодо керівників медзакладів, то після створення нових підприємств проведуть конкурс. Також у кожному закладі з'явиться наглядова рада, яка контролюватиме фінанси та якість послуг, роблячи управління прозорим.

29 квітня 2026 року на сесії Одеської міськради депутати схвалили масштабну медичну реорганізацію. Рішення про укрупнення закладів приймалося в умовах гарячих дискусій та протестів, бо не всі депутати й містяни прийняли аргументи мерії. Наприклад, буквально за добу петиція депутата Володимира

Корнієнка про недопущення ліквідації дитячих поліклінік №5 і №7 збирала необхідну кількість голосів. На думку депутата, «укрупнення» несе ризики: черги зростуть, а якість педіатричної допомоги — знизиться.

Щоб «згладити гострі кути», Олена Колоденко виступила із заявою: жодних закриттів чи переїздів. Поліклініки юридично вливаються в інші структури, але фізично залишаються на своїх місцях.

Після гарячих дискусій сесія схвалила більшість зліттів:

- **Дитячі поліклініки №3 та №4 приєднали до Центру первинної медико-санітарної допомоги №2 (ЦПМСД №2)**
- **Дитячу поліклініку №6 – до ЦПМСД №3.**
- **Центр ім. Резніка – до ЦПМСД №4.**
- **Дитячу поліклініку №2 – до ЦПМСД №5.**

Примітки:
ЦПМСД - Центр первинної медико-санітарної допомоги;
КДЦ – Консультативно-діагностичний центр.

- **Дитячу поліклініку №1 – до ЦПМСД №18.**
- **Центр боротьби зі СНІДом та психодиспансер – до лікарні №11.**
- **КДЦ №6, №29 та пологовий будинок №5 – до дитячої лікарні №3.**
- **Лікарню №5 та КДЦ №20 – до міської клінічної лікарні №10.**

Винятком стали саме дитячі поліклініки №5 і №7, про які говорив депутат Володимир Корнієнко. По них рішення ухвалено не було, тож наразі вони продовжують роботу у попередньому статусі.

Згідно з концепцією, активна фаза реорганізації розпочнеться у середині 2026 року. Юридичне об'єднання, перевірки та призначення нових керівників займуть близько пів року. Реальний фінансовий ефект місто побачить через 12 місяців після завершення процедур, пояснює керівниця департаменту охорони здоров'я Одеської міськради Олена Колоденко.

Хто з нардепів-одеситів найбільше розбагатів

Традиційний сезон декларування доходів знову підсвітив фінансове життя народних обранців. Аналіз оновлених звітів обранців у Верховній Раді від Одеської області за 2025 рік демонструє не лише стабільність статків, а і їхнє відчутне зростання. Центр публічних розслідувань разом з Інтент збрали документи про доходи, нерухомість, землю та предмети розкоші, щоб побачити повну картину депутатського добробуту.

Лідером рейтингу незмінно залишився **Олексій Гончаренко**. У 2025 році сукупний дохід його родини зріс до 10,7 мільйона гривень (проти 9,5 мільйона у 2024 році). Власний дохід депутата також продемонстрував невеликий ріст – з 3 мільйонів до 3,2 мільйона гривень. У 2023 році родина отримувала 9,7 мільйона гривень.

На другому місці впевнено тримається **Анатолій Урбанський**. Його сімейний бюджет за рік збільшився з 6,6 мільйона до 6,9 мільйона гривень. Проте особистий дохід політика дещо знизився: якщо у 2024 році він декларував майже 596 тисяч гривень, то у 2025 році ця цифра впала до 500 тисяч гривень. Як і раніше, фінансову стабільність родини забезпечує бізнес дружини.

Суттєвий ривок зробив **Степан Чернявський**, який піднявся на третю сходинку рейтингу. Якщо у 2024 році родинний дохід складав 2,7 мільйона гривень, то у 2025 році він сягнув 3,3 мільйона гривень. Цікаво, що особистий дохід депутата при цьому скоротився: з 1,8 мільйона гривень у 2024 році до 0,8 мільйона гривень у 2025 році, що вказує на різке зростання доходів членів його сім'ї.

Сергій Колебошин у 2025 році задекларував 3,1 мільйона гривень сукупного доходу, з яких майже все – 3 мільйона гривень – його власний заробіток. Це дозволило йому закріпитися у п'ятірці лідерів.

Натомість **Іван Шинкаренко**, який у 2024 році посідав третє місце з доходом 3,7 мільйона гривень, у 2025 році дещо втратив позиції, задекларувавши сукупно 2,9 мільйона гривень. Його особистий внесок склав 0,7 мільйона гривень (проти 1,1 мільйона гривень роком раніше).

Цього року до топу не потрапив **Микола Скорик**. Якщо у 2024 році його родина задекларувала 3,6 мільйона гривень, що забезпечило йому місце в п'ятірці, то дані 2025 року не дозволили йому конкурувати з більш заможними колегами.

Також продовжує перебувати поза межами рейтингу **Олександр Горенюк**. Після 2023 року, коли він зник з топу через відсутність у декларації даних про майно дружини, ситуація не змінилася: його особистий дохід не дозволяє йому повернутися у лідери за фінансовими показниками.

Рейтинг назавжди залишила **Тетяна Плачкова** (достроково склала повноваження у 2023 році), чий партнер раніше встановлював недосяжні для нинішніх фігурантів рекорди (понад 42 мільйона гривень у 2022 році).

Грошові активи одеських нардепів у 2025 році демонструють не лише їх фінансову стабільність, а й певну недовіру до банківської системи – родини більшості лідерів рейтингу продовжують віддавати перевагу готівці.

Абсолютну першість утримує **Антон Кіссе**. Його родинні заощадження сягнули **53,7 млн грн**. При цьому сам депутат особисто володіє сумою у **33,2 млн грн**. Зростання статків Кіссе є "тихим, але впевненим": від **47,7 млн грн у 2022 році до нинішніх рекордних показників**.

На другу сходинку з великим

відривом увірвалася родина Олексія Гончаренка. Сукупні активи сім'ї зросли з 34,7 млн грн у 2024 році до вражаючих 51,7 млн грн у 2025-му. Проте лівова частка цих коштів – це капітал дружини. Це свідчить про те, що фінансове ядро родини остаточно змістилося в бік бізнес-активів партнерки.

Третє місце знову за **Степаном Чернявським**. Його родинні активи практично не змінилися: 23,6 млн грн у 2025 році проти 22,8 млн у 2024-му. Депутат залишається "охоронцем" сімейного капіталу – йому особисто належать 21,5 млн грн, більшість з яких традиційно зберігається у готівці.

На четвертій позиції – **Юлія Діденко** із сукупним показником 17,5 млн грн. Особисто депутатка володіє 7 млн грн. Варто зауважити, що фінансова історія подружжя Діденків (її чоловік – голова облради Григорій Діденко) залишається під пильною увагою правоохоронців. А 22 квітня у Вищому антикорупційному суді розпочали розгляд по суті справи щодо голови Одеської облради Григорія Діденка та народної депутатки Юлії Діденко.

Подружжя підозрюють у внесенні неправдивих даних до декларацій на суму понад 8 мільйонів гривень, однак своєї вини вони не визнають.

П'ятірку замикає **Іван Шинкаренко**, родина якого задекларувала 8 млн грн. Власні кошти обранця становлять 5 млн грн.

ОДЕЩИНА: ХРОНІКА ТЕРОРУ – БЕРЕЗЕНЬ 2026

● **2 березня. Близько 9:00 одесити почули серію вибухів – працювали сили ППО, однак стало відомо і про «пріліт».**

Повторні вибухи пролунали близько десятої ранку. Пошкоджено два приватних будинки.

● **3 березня. Під ударом портова та транспортна інфраструктура.** Пошкоджено об'єкти на території порту, будівлі та інфраструктуру підприємств у портовій зоні, а також залізничні колії. На окремих ділянках виникли пожежі.

● **4 березня. Ворог завдав ракетного удару по транспортній інфраструктурі на півдні Одеської області. Внаслідок атаки постраждало четверо людей, з них двоє – діти.**

Внаслідок удару пошкоджено адміністративну будівлю залізничної станції. Поранення дістав залізничник.

● **5 березня. Вночі під ударом опинилося узбережжя Білгород-Дністровського району.**

Спалахнула пожежа на території недіючої бази відпочинку на загальній площі 250 кв.м. До ліквідації наслідків залучалося понад 20 людей та п'ять одиниць техніки.

● **7 березня. О 2-й годині ранку росіяни атакували портову інфраструктуру.**

Влучання викликало масштабну пожежу в порту, для її ліквідації залучили 80 рятувальників та 20 одиниць техніки.

● **13 березня. Знову під ударом портова інфраструктура.**

Пожежа спалахнула на продуктовому складі, її оперативно загасили.

● **16 березня. Цивільна інфраструктура постраждала в результаті нічної дронів атаку на Чорноморськ.**

Основні руйнування зафіксовані на території дитячого садка. Значних пошкоджень зазнав і житловий фонд. Внаслідок атаки тимчасово припинив роботу міський біювет.

● **17 березня. Масовану атаку дронів пережив вночі Ізмаїл, постраждали інфраструктурні об'єкти та житлові будинки.**

Дісталосся об'єктам енергетичної, промислової та портової інфраструктури. Через атаку спостерігаються перебої з електропостачанням в окремих населених пунктах.

● **19 березня. Ще до півночі пролунала повітряна тривога в Одесі: на місто сунуло понад два десятки безпілотників. В місті пролунало понад десять вибухів, на місцях ворожих ударів спалахнули масштабні пожежі.**

У Приморському районі зафіксовано пошкодження 12 житлових будинків. 2 постраждалих людей доставлено у лікарню.

У Київському районі пошкоджень зазнала житлова 22-поверхівка та гуртожиток одного з університетів. Постраждала одна людина.

У Хаджибейському районі частково зруйновано двоповерховий житловий будинок.

А ще росіяни пошкодили головну синагогу Одеси, розташовану на розі Рішельєвської та Єврейської вулиць.

● **20 березня. Два цивільні комерційні судна під прапорами Палау та Барбадосу зазнали пошкоджень та двоє людей постраждали на Одещині внаслідок російської атаки.**

На момент удару судна перебували біля причалів і були завантажені зерном. Попри атаку, судна залишаються на плаву.

● **22 березня. Вдень ворог завдав масованого удару по півдню Одещини. Пошкоджень зазнали фермерське господарство та зернові ангари.**

А за кілька хвилин до півночі ворог атакував цивільні об'єкти. Під ударом опинилися житловий сектор у передмісті Одеси та портова інфраструктура.

● **23 березня. Увечері ворог знову пошкодив об'єкти транспортної та енергетичної інфраструктури.**

Один з дронів влучив в автобусну зупинку. На жаль, постраждало двоє людей: 18-річна дівчина та 51-річний чоловік.

Ще під час повітряної тривоги зникло світло в частині Приморського і Пересіпського районів.

● **24 березня. Увечері на півдні Одещини російський дрон влучив у приватний будинок. На жаль, одна людина загинула. Постраждала ще одна жінка, її госпіталізували.**

Ворог зруйнував житловий будинок, там виникла масштабна пожежа. Пошкоджень зазнали ще шість поруч розташованих приватних будинків.

● **26 березня. Російські війська вдарили по Ізмайльському району. Внаслідок атаки пошкоджені портова, енергетична та промислова інфраструктура району. На жаль, одна людина постраждала.**

Станом на ранок в Ізмайльському районі без електроенергії залишилися близько 17 тисяч абонентів ДТЕК, критична інфраструктура працює, частково, від генераторів. У місті Вилкове відсутнє водопостачання.

● **28 березня. Одразу після півночі ворог запустив на місто понад 60 безпілотників. Цей удар не мав військового сенсу і став актом терору проти мирного населення, заявив президент Володимир Зеленський.**

Серйозно постраждав пологовий будинок № 5. Під час атаки у ньому перебували 27 співробітників, 32 пацієнтки та 22 новонароджених. Медичні працівники встигли всіх евакуювати, зокрема винесли бокси з недоношеними малюками.

А ще тієї ночі росіяни пошкодили дві п'ятиповерхівки, 10 багатоквартирних і 12 приватних будинків, а також 10 автомобілів. Постраждали також два дитячі садки та вищий навчальний заклад.

Жертвами чергової терористичної атаки стали двоє людей. А всього постраждали 11 осіб.

За кілька днів у лікарнях померли ще двоє чоловік, кількість постраждалих зросла до 14-и.

1 квітня було оголошено в Одесі днем жалоби.

● **29 березня. Ворог продовжив атаку на Одесу та область.**

Через пошкодження об'єкту енергетики у низці населених пунктів виникли перебої зі світлом. Руйнувань зазнав і житловий сектор, дачний кооператив, гаражі.

● **31 березня. Під час атаки дрон влучив у балкон квартири на третьому поверсі 9-поверхового будинку в Київському районі Одеси. Постраждала одна людина.**

Пошкоджено фасад, вибито скління і зруйновано балкони з другого по четвертий поверхи. Виникла пожежа, яку оперативно ліквідували.

(Детальніше на нашому сайті pk.od.ua)

Чому одеська влада дуже вибірково любить друковані медіа?

Про те, що друковані медіа в Україні перебувають сьогодні у дуже складному становищі, всім відомо. Але в Одеській області ситуація катастрофічна. До передплатного каталога "Укрпошти" на 2026 рік було внесено усього 9 газет, а тиражі за підсумками передплати знову впали майже вдвічі. Причини цього, безперечно, на першу чергу — повномасштабна війна, яка позначилася на всіх сферах життя. Але друкуванням медіа, видання яких, на відміну від електронних, реально потребують значних матеріальних затрат, загрожують повне зникнення. І це станеться, якщо влада, у якій нині, звичайно, безліч проблем і всі важливі, не знайде можливість звернути увагу і на друковані видання.

Для початку кілька важливих зауважень.

По-перше, газет в Одесі більше, ніж представлено у передплатному каталозі. «Прес-кур'єр», наприклад, теж там нема, він розповсюджується в роздріб і має своїх читачів і шанувальників. Не дає свої видання у передплату і «Південноукраїнський медіахолдинг», придбати їх можна лише у кіосках.

По-друге, влада не лише може, а й зобов'язана підтримувати медіа як важливу інституцію демократичного суспільства.

По-третє, підтримка ця реально не потребує дуже великих коштів і може бути надана найрізноманітнішими каналами — від оформлення соціальної вразливим категоріям населення до спрямування у газети інформації і рекламних повідомлень, які все одно потребують обов'язкового обнародування.

Нарешті, ніхто не відмінює законів, які дозволяють (та й зобов'язують!) органи влади регулярно інформувати населення про свою діяльність і обнародувати прийняті рішення.

Головне — було б бажання. А це — відкритий, чесний, державницький підхід до підтримки медіа, який передбачає: не повинно бути «своїх» і «не своїх». Для влади має бути важливо допомагати всім інформаційно-аналітичним виданням і при цьому не зводити цю допомогу до своєрідної адресної оплати послуг окремих газет за їх лояльність до окремих чиновників.

За даними сайту Informer.od.ua, у 2025 році Одеська ОВА та міськрада витратили майже 440 тисяч гривень на те, щоб оплатити публікації про власну діяльність. Але всі кошти чомусь розподілили тільки між трьома одеськими друкованими виданнями (читайте оригінал за адресою: <https://informer.od.ua/news/odna-gazeta-na-oda-dvi-namiskradu-yak-oblasna-vlada-vytrachayebuydzhetni-koshty-na-vysvitlennya-svoeyey-diialnosti/>).

Так, за весь 2025 рік Одеська обласна державна адміністрація уклала один договір — з редакцією газети «Вечірня Одеса» на суму 277 тисяч грн. Договір повністю виконано.

Підставою для фінансування стала обласна «Програма підтримки друкованих медіа Одеської області на 2025-2027 роки» від 12 лютого 2025 року, відповідальним виконавцем якої визначено Департамент цифрового розвитку, інформаційної політики та туризму обласної державної адміністрації. Закупівля проводилася за спрощеним режимом в умовах воєнного стану.

Основну частину оплаченої площі, пише Informer, займає рубрика «Новини Одеської ОВА». Ще серед оплачених матеріалів згадується інтерв'ю з головою ОВА Олегом Кіпером, яке вийшло у грудні 2025 року.

ОВА окремо повідомила Informer, що на момент відповіді не планувала витрат на висвітлення діяльності у 2026 році.

Одеська міська рада у 2025 році уклала договори на висвітлення своєї діяльності з двома медіа — 24 договори загалом на суму 161 тис. грн. Спочатку 10 договорів на близько 36 тис. грн з січня по травень 2025 року було укладено з редакцією газети «Одеські вісті». Але серед року «Одеські вісті» припинили вихід і очевидно тому з 31 липня з'явився інший виконавець — ТОВ «Одеса-Преса», з яким за другу

половину року уклали 14 договорів на загальну суму близько 126 тисяч грн. У січні 2026 року до цього списку додалися ще два договори на 1728 грн. (За моїми даними, ТОВ «Одеса-Преса» є структурою «Південноукраїнського медіахолдингу»).

Усі договори виглядають майже однаково: йдеться про «розміщення інформації в ЗМІ», а саме — висвітлення діяльності міськради та публікацію її рішень і документів.

Окремо мерія повідомила, що на 2026 рік на висвітлення діяльності запланувала витратити 200 тис. грн — приблизно на 24% більше, ніж на 2025-й.

Як використає кошти Одеська міськрада, нам ще не відомо, а про об'ємні витрати певна інформація вже просочилася. Виявляється, обласна влада на 2026 рік обрала двох улюбленців — «Вечірню Одесу» й «Одеське життя». А допомогти їм вирішили так: організували додаткову передплату цих газет для вразливих категорій населення. У підсумку редакції отримують додаткові кошти і збільшують свої тиражі.

Варіант цілком прийнятний, але чому знову обійшли обласну газету «Чорноморські новини», яка теж є у передплатному каталозі?

Та найбільшим нашим здивуванням (приємним здивуванням!) став той факт, що «Укрпошта» прагне поширити досвід одеської влади на всю Україну. Про це свідчить її лист видавцям газет з пропозицією застосувати у передплаті «інструмент, який вже приносить реальний результат». Ось дослівно:

«У низці регіонів України, зокрема в Одеській області, редакції (видавництва) ініціювали звернення до обласних військових адміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо використання бюджетного фінансування для підтримки соціально вразливих категорій населення — ВПО, пенсіонерів, малозабезпечених — через оформлення передплати на друковані медіа за «Каталогом медіа України на II півріччя 2026 рік».

Чому варто діяти зараз: саме в цей період перерозподіляється фінансування, і є можливість закласти передплату як соціальну ініціативу.

Що це дає:

- зберегти тиражі шляхом залучення нових передплатників;
- розширення аудиторії та впізнаваності медіа;
- посилення соціальної ролі медіа у громадах;
- стабільні партнерські відносини з місцевою владою.

Цей підхід вже працює: громади отримують доступ до медіа, а видавці — реально зростання передплатних тиражів».

Щоб редакції «могли швидко стартувати», «Укрпошта» підготувала і розіслала готовий текст звернення до влади — його потрібно лише адаптувати під свій регіон та направити до ОВА, міських рад або територіальних громад. «Це простий крок, який може дати відчутний результат вже найближчим часом», — стверджує «Укрпошта».

Отакої! Досвід одеської влади поширюють по всій країні, а на місці, виявляється, допомагають лише обраним, та й то за непублічними критеріями. Можливо, у нас застаріла

інформація, і на друге півріччя 2026 року усі газети, що ввійшли до передплатного каталога «Укрпошти», матимуть солідну бюджетну передплату?

Дуже хочемо у це вірити і щиро порадіємо за колег, яким влада допоможе. Але одночасно виникає й багато питань, на які хотілося б почути відповіді від влади. І найперше з них — а як вживати іншим газетам?

«Прес-кур'єр» постійно моніторить тему влади і медіа, шукає інформації про проєкти діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування у газетах. Зустрічали такі повідомлення на Prozorro з різних областей і районів, але не з Одещини. На місцевих інформресурсах знайшли «Програму висвітлення діяльності Авангардівської селищної ради, її виконавчих органів, посадових осіб та депутатів селищної ради, комунальних підприємств, установ і закладів на 2026 рік», на яку передбачено витратити 1 мільйон 500 тис. грн.

Відшукати конкретику по обласній «Програмі підтримки друкованих медіа Одеської області на 2025-2027 роки» не вдалося. Всезнаючий ШІ запевняє, що її мета — підтримка регіональних видань за рахунок коштів обласного бюджету для інформування населення. За деталями відсилає на портал обласної ради «Стратегічні та програмні документи області». Там нічого на відкривається. До речі, попередня подібна програма, розроблена на 2021 – 2023 роки, мала бюджет майже 9 млн грн.

Тому наступні питання: чому немає прозорості, за яким принципом відбираються газети, у яких влада вирішує за плату розміщати інформацію про свою діяльність?

Ми згодні, що обране видання має відповідати певним критеріям і гарантувати, що оплачена замовником публікація дійде до людей. У нашому розумінні, це має бути офіційно зареєстрована газета, що виходить регулярно, бажано більш-менш пристойним тиражем. Фактично під таке визначення потрапляє кожне інформаційно-аналітичне медіа. То чому минулого року міськрада обрала «Одеські вісті», які друкувалися накладом усього півтори сотні примірників, і не пропонувала співпрацю газеті «Одеське життя», яка має найбільший наклад в регіоні?

Або, чому Одеська облдержадміністрація вирішила не друкувати інформацію про свою діяльність у найстарішій газеті області «Чорноморські новини»? «Вечірня Одеса» це добре, але у кожній газеті свій читач, а влада має дбати про все населення.

Окремо хочемо привернути увагу влади до проблем районних газет, яких на Одещині залишилося менше десятка. Ми впевнені, програма висвітлення діяльності Авангардівської селищної ради не єдина в області, подібні документи мають (повинні мати) чи не всі територіальні громади Одещини. Ось вам і варіант для вживання районних газет! Крім допомоги від місцевих громад, кожна районка не відмовиться виділити у номері кілька колонок для інформації про те, що зробила обласна влада. Користь була б великою і взаємною.

Наша позиція дуже проста: сьогодні треба допомогти усім друкованим медіа, які ще живуть (точніше — живіють). Кожне інформаційно-аналітичне видання має одержати фінансування у рамках «Програми підтримки друкованих медіа Одеської області на 2025-2027 роки». Ні, не всім порівну, можна ж виробити критерії з урахуванням багатьох чинників: тематики, сфери розповсюдження, читацьких уподобань і, звичайно, й тиражу.

Але підтримати треба кожне видання, бо допомога лише обраним ще більше вбиває усіх інших.

«Прес-кур'єр».

Лавреати Премії імені Георгія Гонгадзе 2026 року

21 травня, в день народження Георгія Гонгадзе, відбулася церемонія нагородження лавреатів Премії імені Георгія Гонгадзе 2026 року. Ними стали головна редакторка The Kyiv Independent Ольга Руденко та журналіст-розслідувач Михайло Ткач.

Ольга Руденко — головна редакторка та співзасновниця англомовного видання The Kyiv Independent, фіналістка Премії імені Георгія Гонгадзе у 2024 та 2025 роках. Вона готувала матеріали для низки світових видань та проходила навчання за стипендіальною програмою Chicago Booth School of Business.

У травні 2022 року фото Ольги Руденко розмістили на обкладинці журналу Time у межах проєкту про лідерів наступного покоління, а в грудні того ж року вона отримала нагороду «Жінки Європи» в категорії «Жінка в дії».

У жовтні 2025 року Центр аналізу європейської політики (СЕРА) у Вашингтоні відзначив Руденко нагородою Freedom Fighter Award за її відданість розвитку незалежної журналістики під час російського вторгнення.

Михайло Ткач — журналіст-розслідувач, з 2021 року очолює відділ розслідувань видання журналу Time у межах проєкту про лідерів наступного покоління, а в грудні того ж року вона отримала нагороду «Жінки Європи» в категорії «Жінка в дії».

У жовтні 2025 року Центр аналізу європейської політики (СЕРА) у Вашингтоні відзначив Руденко нагородою Freedom Fighter Award за її відданість розвитку незалежної журналістики під час російського вторгнення.

Михайло Ткач — журналіст-розслідувач, з 2021 року очолює відділ розслідувань видання журналу Time у межах проєкту про лідерів наступного покоління, а в грудні того ж року вона отримала нагороду «Жінки Європи» в категорії «Жінка в дії».

У Києві відбулось нагородження переможців XVI Всеукраїнського конкурсу «Я — журналіст!». Тема конкурсу — «Пам'яті титани»: про те і тих, кого варто пам'ятати.

Конкурс зібрав роботи від 1355 учасників з усіх областей України в 4 вікових категоріях: учні 5-7 класів, учні 8-11 класів, коледжів і профтехів, студенти закладів вищої освіти та педагогі.

Наймолодшому учаснику конкурсу — 9 років, найстаршій — 75. Найбільше робіт надійшло з Харківської області — 170.

На церемонії в Національній спілці журналістів України переможців привітали голова НСЖУ Сергій Томіленко, перша секретарка НСЖУ Ліна Куш, голова Держкомтелерадіо Олег Наливайко. Ряд учасників отримали відзнаки від партнерів конкурсу: нагороди НСЖУ в спеціалізації «Журналісти важливі» та Подяки і подарунки від Державного комітету України з питань телебачення і радіомовлення.

Володаркою Гран-прі цього року стала першокурсниця факультету журналістики Національного університету «Одеська юридична академія» Софія Дмитрієва. Героєм своєї розповіді вона обрала побратима свого батька Сергія Гуцалюка — голову Південного мікрорегіонального відділу Українського інституту національної пам'яті, історика, капітана ЗСУ, старшого офіцера відділення

новників та порушень у державних структурах.

Нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня за внесок у розвиток журналістики та висвітлення подій під час російського вторгнення в Україну у 2022 році. У 2025-му Михайло Ткач став фіналістом Премії імені Георгія Гонгадзе. Він також тричі поспіль очолював рейтинг «Журналісти року», сформований Інститутом масової інформації.

Довідково.

Премія імені Георгія Гонгадзе відзначає журналістів, які демонструють відданість принципам незалежної журналістики, впроваджують інноваційні підходи у професії та роблять вагомий внесок у розвиток медіасередовища.

Претендувати на нагороду можуть лише українські журналісти, які протягом останніх п'яти років лишалися в професії. Кандидатів на здобуття Премії можуть висувати виключно члени Капітули. Після обговорення формується довгий список номінантів, з якого шляхом голосування обирають трьох фіналістів.

Лавреатами Премії в попередні роки стали Вахтанг Кіпіані (2019), Павло Казарін (2020), Мирослава Барчук (2021), Мстислав Чернов і Євген Малолетка (2022), Богдан Логвиненко (2023), Тетяна Трошинська (2024), Іван Любши-Кірдей (2025). У 2022 році також Спецвідзнаку посмертно отримав фотожурналіст Макс Левін.

Володаркою Гран-прі стала одеситка

У Києві відбулось нагородження переможців XVI Всеукраїнського конкурсу «Я — журналіст!». Тема конкурсу — «Пам'яті титани»: про те і тих, кого варто пам'ятати.

Конкурс зібрав роботи від 1355 учасників з усіх областей України в 4 вікових категоріях: учні 5-7 класів, учні 8-11 класів, коледжів і профтехів, студенти закладів вищої освіти та педагогі.

Наймолодшому учаснику конкурсу — 9 років, найстаршій — 75. Найбільше робіт надійшло з Харківської області — 170.

На церемонії в Національній спілці журналістів України переможців привітали голова НСЖУ Сергій Томіленко, перша секретарка НСЖУ Ліна Куш, голова Держкомтелерадіо Олег Наливайко. Ряд учасників отримали відзнаки від партнерів конкурсу: нагороди НСЖУ в спеціалізації «Журналісти важливі» та Подяки і подарунки від Державного комітету України з питань телебачення і радіомовлення.

Володаркою Гран-прі цього року стала першокурсниця факультету журналістики Національного університету «Одеська юридична академія» Софія Дмитрієва. Героєм своєї розповіді вона обрала побратима свого батька Сергія Гуцалюка — голову Південного мікрорегіонального відділу Українського інституту національної пам'яті, історика, капітана ЗСУ, старшого офіцера відділення

моральної підтримки Угрупування військ (сил) «Південь».

До речі, у конкурсі «Я — журналіст» Софія брала участь уже втретє. Першого разу не потрапила до числа фіналістів, потім здобула третє місце в номінації «Стаття», а ось тепер — володарка Гран-прі.

Довідково.

Всеукраїнський конкурс «Я — журналіст!» проводиться з 2009 року. Він був започаткований у Рівному, а з 2016 року став всеукраїнським. Конкурс проводять його організатори Віталій Голубев та його дружина Юлія Новак-Голубева за власні кошти та з допомогою донатів небайдужих українців. Головний приз — ноутбук — традиційно надає Національна спілка журналістів України.

Станіслав Стриженюк:

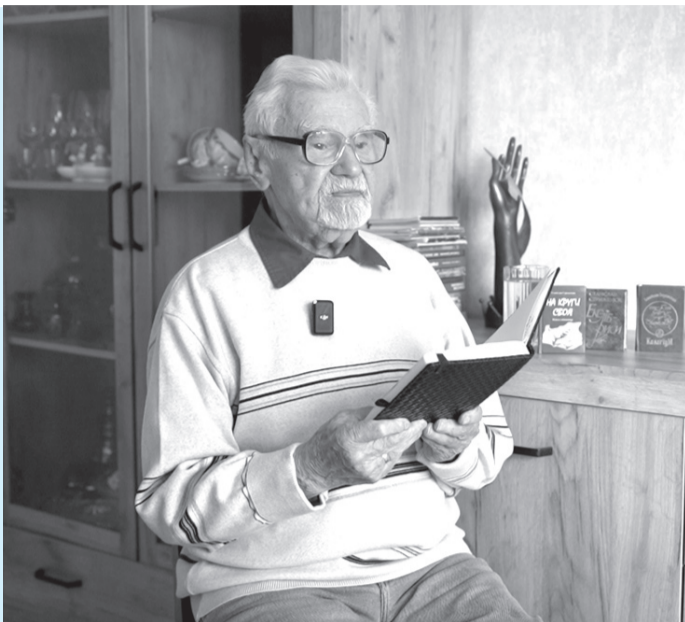
«Я по труду впізнав, Америко, тебе...»

7 червня, після закриття XXVI Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині», в Одеській національній науковій бібліотеці о 14:00 розпочнеться творча зустріч з патріархом української поезії, видатним поетом і перекладачем Станіславом Стриженюком, для якого нинішній рік ювілейний – у березні йому виповнилося 95 років!

Станіслав Савович розповість про свій життєвий шлях, про свою творчість і, звичайно, про нові творчі задуми.

Можливо, згадає він і про свою місячну поїздку у 1988 році до Сполучених Штатів Америки. Частина поезій, написаних після повернення, друкувалася в газетах і журналах. А тепер Станіслав Стриженюк готує до друку книгу з творів, написаних майже чотири десятиліття тому. До неї ввійде й американська тематика.

Пропонуємо читачам частину віршів Станіслава Савовича, написаних після поїздки за океан.

Америка

Уява і вві сні нічого не дає,
Як можеш, а не ймеш,
Мов сигпеш сіль на рану.
Америко! Так от, яка ти справді є,
Від океану і до океану.

Біжать в усі кінці площини
автострад,
І «Боїнги» летять навстріч
Аерофлоту,
А нам іще звідциль вертатися
назад,

Бо ми, як журавлі,
Не можем без відльоту.

Уява і вві сні нічого не дає...

І я тебе вивчав,
Ти снилась і мені,
За хмарочосами ховала чисте
поле,
І тисячі завіс
Залізних по війні,
Тебе, як у млині,
На центи розмололи.

І ти як у тумані, мов темне
царство царств,
Злом політичних фраз
Мою ламали музу,
І я тоді не знав,
Як працюватиме Гарст,
Вирощував в Айові кукурудзу.

Заснула і в мені моя селянська
кров,
І приміряв я теж свої залізні лати,
Але коли я сам
Над Ельбою пройшов –
Я зрозумів: не все нам треба
забувати.

Серед айовських нив нащадки їх
живуть,
А може і мене
Вони не розуміють.
Їх гне життя, коли – нащадки ниву
жнуть,
І горбить всіх, коли нелегко ниву
сіють.

О, що той хмарочос, що в небо
голубе
Ввігнався, наче спис,
У попелясті хмари.
Я по труду впізнав, Америко, тебе
І зрозумів тепер,
Що дружба нам до пари.
13.09.88 р.

Санта Крус

Ми подолали відстані і межі,
Позаду атлантична каламуть
На тихоокеанським узбережжі
Каліфорнійські кактуси цвітуть.

Хто нас стрічає широко –
Хто не широко,
Повільно тоне недовір'я лід.
У Санта Крусі для походу Миру
Тутешній мер влаштує обід.

Електроджаз в простори океану,
Мов позивні, пускає дріб і дзвін,
І так гудуть буддистські барабани,
Що гуліт чути в джунглях Філіппін.

Обід на спеці тепле коло звузив,
Перемішавши наше і чуже;
Невже ви всі
З Радянського Союзу,
Невже з півкулі іншої, невже?

Звучать пісні і знемагають крики,
У дзвони б'є курортний
Санта Крус,
І по-англійськи гомонять таджиків,
І на фарсі жартує білорус.

Ми людям руки тиснем
зашкарублі,
Що можуть світ уберегти від лих,
Від імені п'ятнадцяти республік,
Від розуму не мертвих, а живих.

А мер з походу поглядів
не зводить,
Неначе знає долю наперед,
Бо крім каліфорнійської погоди,
Є ще негода стартових ракет.

І він співа, неначе на екрані,
Яким йому слугує небозвід.
І радісно на Тихім океані
По-дружньому закінчився похід.
20.09.88 р.

На фермі Фітцджеральд

На фермі Фітцджеральд
В оточенні дубів
Ми в небо випускали голубів.
Час ми обговорювали вади,
Бо засуха пройшла по ланах.
Щоб потім над пустелею Невада
Пролог війни минути в небесах.

Не затихав дискусії запал,
Мов шторм кипів.
Гудів за валом вал.
До згоди шлях намацували кроки,
Злітали вище сизі голуби.
Та раптом вість з Персидської
затоки,

Упав літак.
Гроби, гроби, гроби.

Місцевий час. Це сталося уранці.
І що могли сказати американці?
Перед Іраном вибачитись мало,
Хоч президент пробачення
й приніс.

В трагічній миті щось
не спрацювало
І стовп ганьби, як слід ракети,
зріс.

Не обійшла нас звістка стороною,
Гули слова: війни, війна, війською
Життя – життям; відпливи
і припливи,
І відступив у тил розмовний жарт.
І страшно стало,
Що і таке можливо,
Лиш варто ключ поставити
на старт.

Полеміка і в небі голуби,
Та скоїлось?
І що тут не роби,
Та спохмурніла в голосах бравада,
У шелестінні траурнім дубів,
В уяві нашій виросла Невада,
До феєрверку з атомних грибів.

Гудів екран.
Галасувала преса,

Що все в американських
інтересах,
Що це, мовляв, доктрина
оборонна,
І нас дорога далі повела.
Ми рушили. Мовчали. І толока,
Здавалось, похоронною була.
22.09.88 р.

Містер Шервуд

Людину цю
В лице я ніби знаю,
Скажи, здогадко, – він це
чи не він?..
І я уяву попасом пускаю
Чуткам напівправдивим навздогін.

Я календарний зріз дубових кілець
З клубка подій розплутую на дні.
Він чийсь двійник.
А чи однофамілець
Відомий по історії мені?

Ах, містер Шервуд!
Крізь роки і дати
Мене кудись відводить колія.
По прізвищу ніколи не вгадати -
Творило що в минулому ім'я.

Ім'я це – «Шервуд»
Час колись наклеїв
На стовп ганьби,
Який загнав на торф.
Його назвав «вірнішим» Аракчєєв,
Нагородив за зраду Бенкендорф.

О – вірний Шервуд!
Все в тобі нечисте,
Хоч випери мундири голубі.
Тебе запам'ятали декабристи,
Мов цвяшка,
На ганебному стовпі.

Іржа, мов кров,
На давньому залізі,
По сліду варто злочин віднайти.
В нові часи на календарнім зрізі
Тепер комусь однофамілець ти.

Он – мій знайомий.
І не може бути
Твого по крові родича у нім.
Цей экс-пілот
Живе у хаті Юта,
Він холостяк. Він має власний дім.

І діло в тім,
Що всі американці,
Хай будь що буде – люди ділові.
І Шервуд прокидається уранці
З турботами земними в голові.

Він відставник.
Вже серце кволо б'ється,
Та очманіло схоплюється він,
Коли його літаюча фортеця
Вві сні стартує з острова Тінін.

Так як тоді!
Ганьби не змила Лета,
Не розчинили в дніщі голубій.
Він розривав секретного пакета
І правив курс
На атомний розбій.

Цей містер Шервуд
Стільки з неба падав,
Як метеор.
А розум тихо гас,

Хоч він нікого ніби то й не зрадив,
А просто лиш виконував наказ.

Літак таємно
Вирвався з-за хмари,
І точно впала чорна тінь орла
На острів, звідки в темні окуляри
Епоха термоядерна зійшла.

Так, містер Шервуд
Пекло справжнє бачив
За ґратами закреслених століть.
Він згадує... розказує...
І плаче,
І серед нас,
Мов сивий гриб, стоїть.

Ах, містер Шервуд!
Плакати не треба,
Хай на планеті плаче дитинча,
А ти вернись
На хіросімське небо
Й зніми тягар
Дамоклова меча.

10.10.88 р.

Примітка.

Невдовзі після того, як 6 серпня 1945 року на Хіросіму було скинуто атомну бомбу, американський пілот Річард Шервуд виконав фоторозвідувальний політ над Хіросімою. Замість квітучого міста він побачив дотла випалену, зрівняну із землею територію без жодного опору з боку ворога. Побачене глибоко травмувало молодого пілота і назавжди змінило його світогляд. Шервуд став активістом боротьби за мир, брав участь у міжнародних антиядерних рухах, виступав за повну заборону ядерної зброї.

Індіанці

Вітри прудкі, неначе «Роял Ройс»,
Летять аж з-за полярної яранги.
А індіанцям в штаті Іллінойс
Човни-піроги сняться і мустанги.

В Рок Айленді,
А потім в Моліне
Туремці розмальовані, як півні,
Зустріли біля меріі мене
Смішні й не по-сучасному наївні.

І ти, моя епоха, не вини
Мене за побутові перетримки,
– Ми звідси родом, – мовили
вони, –

Та нас нема,
Ми, як невидимки.

– Ми – індіанці – нація мала,
Від імені язичеського бога,
Тобі клянємось
Пір'ячком орла
Під всевидящим оком Козерога...

Ми – індіанці, скажуть хай орли,
Яких у зоопарках ще чимало,
На Міссісіпі здавна ми жили
І риби нам, і звіра вистачало.

На світ вони дивились,
мов з-за ґрат,
Їх голоси гули луною в горах.
Невже для них я білолиций брат,
Що винайшов такий смертельний
порох?
14.10.88 р.

Голден Гейт

Анди – Джека Лондона колиска
Стали і на нашому путі,
Кажуть – гори біля Сан-Франциско,
В різні пори року золоті.

Зірочки у небі, як лампадки,
Може то супутників політ?
В пам'ять золоті лихорадки
Навіть назва цих морських воріт.

Гавань і два береги навпроти
І дороги іншої нема.
Голден Гейт – то золоті ворота,
А за ними острів і тюрма.

Сан-Франциско – дивовижне місто,
Ні, подібних не стрічає я міст.
Золота легенда Монте-Крісто
Тінню бродить тут на повен зріст.

От і ми на міст прийшли, нівроку,
Перед золотом не впавши ниць.
Так жажливо міст через протоку
Називають місцем самовбивць.

Старожил повідав нам уранці
Те, що так небайдуже йому,
Він сказав: «Недавно індіанці
Штурмували острів і тюрму».
А для чого? Для якої слави?

Вже і майже імені нема.
Для своєї власної держави
От і казка. Острів і тюрма.

17.10.88 р.

Капітолій

Я з'їв у мандрах мірку солі,
Чужих чимало бачив міст.
Переді мною Капітолій
Вознісся, ніби благовіст.

Відомий всім з телеекранів,
Слоново-бивнями колон,
Він, мов на бильцях барабанів,
Тримав державності шолом.

А може дзвони?..
Цвіт магнолій
Мене вертає в іншу даль,
За ґратами закреслених століть.
Блакитна плавиться емаль.

Спинись.
До цього і не знав ти,
Поглянувши у висоту,
Що з неба бачать космонавти
Цей дім, як скриньку золоту.

Нової спадкоємця долі
На потомацьких берегах,
Себелюбивий Капітолій
Гарматним димом не пропах.

До нього ніж на скальп гострився,
Старіли Біблія й Коран.
Наполеон йому не снився,
Ні хан Батий, ні Тамерлан.

Хоч Пентагон застиг з причілка,
Затамувавши в горлі крик,
Де по кутах, неначе стрілки,
На кожний п'ятий материк.

Та вечоріло.
Промінь падав,
І день згоряв на вітражі,
Капітолійські автостради
Повзли, як фосфорні вули.

А він світився в ореолі,
Мов осідлав горбок хреста,
Напівпрозорий Капітолій,
Неначе скринька золоту.
25.12.89 р.

Балтімор

Я прочитав цю оповідь давно,
Вона можлива тільки у кіно
Про тих ковбоїв і конкістадорів,
Що прорубали з Африки вікно
У світ новий, оглухий від моторів.

Казали – люди гинуть за метал,
Бо він рудий і сонцю до вподоби.
Є в Балтіморі вугільний квартал,
Де людська совість докерської
проби.

Причал.
А над причалом хмарочос
Й триповерховий виліт автостради.
Це місто над водою, як матрос,
Що знає всі казки Шехерезади.

Та схід - є схід,
Шайтан йому не брат,
Там мудрістю лоби переорали.
Америка – твій роботязкий штат
Приклеїв до Атлантики квартали.

І він зорить у простір маяком,
Куди у мандри кроком козаченька
Прийшов і я, але не чумаком,
А штурманом поезії Шевченка.

Спитаєте – з яких таких століть?
З яких земель ми впливли обоє?
Туди, де Айра Олдріжен стоїть
Колос бетоннострий над прибоєм.

І не реклама –
Спогадкова гра,
Мов хмарочос,
В лісах порталних кранів,
Пливе з морів Тарасова гора
І Балтімор на зустріч двох титанів.

І Айра Олдрідж в тіні покоління
Іде назустріч в робі горнороба.
Отелло тінь, його велика тінь,
Як золото невизнаної проби.

Здоров будь, берег!
І морський причал.
Тарас Шевченко йде до тебе
в гості.

Не шал вітрил,
Старої дружби шал
І нам горить зорею з високості.

Я чую вітру
Реквімів хор,
Я бачу Канів і Дніпрові далі.
Тому над океаном
Балтімор,
Мов чорний Айде Олдрідж
На причалі.

1.02.90 р.

НІ СЛОВА ПРАВДИ

Як рф десять років виправдовувала напад на Україну

Росія бреше. І про «братні народи», і про «руський» Крим, і про «самовизначення народу Донбасу» (такого «народу» взагалі не існує). Росія понад десять років бреше завжди і всюди, аби виправдати свою агресію проти України.

Коли десять років тому на усіх міжнародних майданчиках росія наполягала, що не є стороною в «українській кризі», президент-утікач Віктор Янукович, силами російських спецслужб, опинився в російському Ростові-на-Дону.

У жовтні 2014 року російський диктатор Володимир путін зізнався, що Янукович, мовляв, «просив вивезти його в росію».

«Що ми і зробили», – констатував путін.

Згодом стало зрозуміло, навіщо кремлю ця «благодійність»: Януковича використали для формалізації збройного захоплення Криму.

Вже 3 березня 2014 року представник рф Віталій Чуркін на засіданні Радбезу ООН демонстрував «звернення» Януковича до путіна з проханням «використати збройні сили російської федерації для відновлення законності, миру, правопорядку, стабільності та захисту населення України».

А у відомчій медальці міноборони рф «За возвращение Крыма» назавжди закарбована дата початку російської агресії проти України: 20 лютого 2014 року.

В чому полягала російська брехня?

По-перше, після втечі Янукович вже не був легітимним президентом (22 лютого Верховна Рада України 328 голосами підтримала постанову «Про самоусунення Президента України від виконання конституційних повноважень та призначення позачергових виборів Президента України»). Виконання обов'язків президента було покладено на голову Верховної Ради Олександра Турчинова.

По-друге, рішення щодо допуску на територію України підрозділів збройних сил інших держав, згідно з Конституцією України, міг приймати лише парламент.

По-третє, російські «невідомі зелені чоловічки» на той момент вже хазайнували в Криму. Спецпідрозділи збройних сил рф без розпізнавальних знаків провели захоплення будівель кримського парламенту та уряду ще 27 лютого 2014 року.

«Одна обставина суттєво полегшувала росії завдання приховати свою агресію. Ще з 1997 року в Криму легально перебували частини російського чорноморського флоту. Тому в роки генералам було куди і чим таємно перекидати додаткові війська. Спецназ, десантура і мотострілки прибували з росії десантними кораблями і військово-транспортною авіацією; вони накопичувалися у закритих військових містечках флоту в Севастополі», – відзначає Максим Майоров, експерт Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки.

Він нагадує, що на початку путін та його оточення розповідали байки про «місцеву самооборону» та «народ, який сам повстав проти перевороту на Майдані». Насправді ж «зелені чоловічки» були кадровими російськими військовими, які, порушуючи міжнародне гуманітарне право, познімали з уніформи знаки державної належності.

Російська пропаганда вигадала для своїх анонімних солдатів романтичну назву: «вєжливіє люди» (українською – «ввічливі люди»). Однак їх «ввічливість» проявлялася передусім у мовчазності: вони були чужинцями, які не орієнтувалися в іншій країні, а тому намагалися зайвий раз не контактувати з місцевими.

«І «зелені чоловічки», і «ввічливі люди» – це евфемізми, тобто слова і фрази, які приховують те, що відбувається насправді. Цей прийом часто використовують пропагандисти. Перша фраза має радше негативне і глузливе забарвлення. Друга – вочевидь має на меті створити позитивний імідж російських військових, і саме її активно поширювали російські пропагандисти. Але обидві фрази приховують реальність і применшують серйозність ситуації: військові у формі без знаків розрізнення

– окупанти, загарбники, які порушують міжнародне право і звичай ведення війни», – вважає Ольга Юркова, співзасновниця проекту StopFake.

Ще в грудні 2013 року на підсумковій прес-конференції у путіна запитали, чи можливе введення російських військ в Україну, зокрема в Крим. І відповідь була така: «Це – повна маячня. Нічого такого немає і бути не може».

А вже за кілька місяців «маячня» перетворилася на реальність. Російські солдати почали блокувати і захоплювати ключові об'єкти в Криму.

Цікаво, що навіть у той день, коли російські військові, захопивши аеродром Бельбек (4 березня 2014 року), готові були стріляти у беззбройних українських рядових та офіцерів, Володимир путін продовжував заперечувати участь своїх військових у кримських подіях.

Однак аналіз зброї, проведений за фото- та відеоматеріалами, свідчив, що її власниками можуть бути виключно регулярні військові формування рф. Йшлося не лише про те, що техніка, яка потрапила в об'єкти, була на озброєнні виключно російської армії. А й про те, що росіяни діяли в Криму настільки зухвало, що, приховуючи шеврони, навіть не намагалися приховати, наприклад, військові автомобільні номери.

Про завчасну підготовку до анексії свідчить і те, як швидко російські та проросійські посіпаки організували в Криму свій «референдум», і як швидко МЗС рф підготував і надав російському президенту «монументальну» працю про порушення прав людини в Україні, і як це було використано для поступового просування «русского мира» на Донбасі...

І лише 17 квітня 2014 року путін вперше публічно зізнався, що в Криму перебували російські військові, і що вони фактично «забезпечували» проведення псевдореферендуму.

А те, що росіяни планували «роботу з повернення» Криму до складу росії ще 22 лютого, воєнний злочинець Володимир путін розповів в російському документальному фільмі «Крим. Шлях на Батьківщину».

«Ситуація розгорнулася таким чином в Україні, що ми змушені були почати роботу з повернення Криму до складу росії», – сказав він.

Восени 2014 року путін вже прямо визнає – Крим захопили російські військові: «Ми ніколи цього не приховували: наші Збройні Сили, скажімо прямо, блокували Збройні Сили України, розквартировані в Криму...».

З того часу росія наплодила купу версій, що саме стало причиною вторгнення в Україну, яке почалося з Криму. Станом на зараз в кремлі воліють не згадувати, що наговорили десять років тому, а намагаються приплести ще давнішу історію. Мовляв, Крим добровільно увійшов до складу росії ще у... 1783 році.

«Цей міф – важлива частина концепції «ісконно русского» Криму. Так російська пропаганда виправдовує завоювання чужих територій: це нібито «повернення» власних земель. Насправді анексію Криму у 1783 році складно назвати добровільним чи мирним приєднанням», – стверджує Єлизавета Чеховська, старша аналітикиня VoxCheck.

Вона також звертає увагу на цілковиту брехню росіян про те, що буцімто «у 1954 році до складу УРСР Кримська область РРФСР була передана з грубим порушенням чинних на той час правових норм».

Історик Сергій Громенко пояснює, що існує кілька пропагандистських

теорій про те, чому Крим перейшов до складу України «незаконно». Одна з них – нібито під час передачі Криму до складу УРСР в парламенті росії не було кворуму.

«Інший міф – ніби росія не давала згоду на зміну «своїї» території, і приєднання Криму до України було нелегітимним з огляду на радянське законодавство», – розповідає старша аналітикиня VoxCheck. – Насправді російський парламент як вищий орган влади, що представляє РРФСР, у 1954 році вніс поправки до 14 статті конституції РРФСР, тобто парламент надав згоду на зміну території Російської республіки».

Але і це ще не все! Посилаючись на власну історичну міфотворчість, у березні 2024 року російська держуда виступила з ініціативою скасувати рішення про передачу Криму зі складу РСФСР до УРСР у 1954 році.

Тобто, з одного боку, росіяни на офіційному рівні досі торочать про «референдум» та «волевиявлення» мешканців Криму десятирічної давнини. З іншого боку – потребують після «остаточного рішення» про повернення півострова в «рідну гавань» зробити ще «більш ніж остаточне».

Та одним Кримом росія не вдоволилася. Вже на початку квітня 2014-го, продовжуючи на офіційному рівні заперечувати присутність російських військових на українській землі, в Кремлі вже готували розповіді про те, як «прості шахтарі» на Донбасі змогли в першому-ліпшому «воєнторзі» придбати форму, дуже схожу на російську, військові квитки, дуже схожі на російські, а також російський мовний акцент та, звісно, російське озброєння.

На жаль, доволі довго рф вдавалося вводити в оману увесь світ. Хоча для українців присутність на сході України росіян була беззаперечною. І тут варто окреслити кілька важливих дат.

12 квітня 2014 року.

Терорист та військовий злочинець, колишній офіцер ФСБ рф, а нині «політичний в'язень» Ігор Гіркін (Стрелков) у 2021 році зізнався, як перейшов український кордон 12 квітня 2014-го і привів разом з собою п'ятдесят бійців у Слов'янськ Донецької області.

«Пусковий гачок війни все ж таки натиснув я. Якби наш загін не перейшов кордон, все б закінчилось як у Харкові та в Одесі», – вихвалявся він.

Тобто ніякого «внутрішнього конфлікту» чи «громадянської війни», як про це полюбляють розповідати в кремлі, в Україні не було. А війна насправді була нав'язана ззовні – громадянами рф, які захопили мирне тилове місто в Донецькій області.

17 липня 2014 року.

Неподалик міста Торез (нині Чистякове) Донецької області зенітним ракетним комплексом «Бук», який належав російській 53-й зенітній ракетній бригаді з Курська, було збито цивільний літак Boeing 777 авіакомпанії Malaysia Airlines. Катастрофа рейсу MH-17 забрала життя 283 пасажирів та 15 членів екіпажу літака.

24 травня 2018 року влада Австралії та Нідерландів офіційно звинуватили росію в катастрофі. 17 листопада 2022 року Окружний суд Гааги визнав винними трьох підозрюваних – громадянина рф Ігоря Гіркина (Стрелкова), громадянина рф Сергія Дубинського та українця з числа місцевих сепаратистів Леоніда Харченка.

21 серпня 2014 року.

Україна повідомляє, що під час бою захопила БМД-2 з зафарбованими тактичними знаками, яка належить

повітряно-десантним військам рф – В/Ч 74268 першої парашутно-десантної роти Псковської дивізії ПДВ росії. За кілька днів, 25 серпня, сили АТО взяли в полон групу російських десантників. Офіційно вони перебували «на навчаннях в Дагестані».

Докази перебування російських десантників в Україні у серпні 2014-го зібрані навіть журналісти російської «Нової газети». Але міноборони рф все заперечили. 26 серпня з'явилися повідомлення про погрози журналістам, які приймали до Пскова шукати інформацію про загиблих.

26 лютого 2015 року. Російський співак і депутат держдуми Йосип Кобзон на окупованій Донеччині відвідав у госпіталі поранених «шахтарів» і «трактористів». Але серед них якимось дивом опинився танкіст-контрактник із Бурятії.

У російській пропаганді на це, правда, теж знайшлося виправдання. Мовляв, «окремі групи військових» могли «заблукати на кордоні» і, таким чином, опинитися в Україні.

Але лише у грудні 2015 року путін визнав, що росіяни на сході України таки є. Мовляв, вони «вирішують там певні питання, зокрема у військовій сфері», але... не належать до регулярної армії.

Хоча такі твердження повністю нівелико інформація, зібрана в 2014-2015 роках командою волонтерського проекту InformNapalm. Активісти, аналізуючи відриті джерела, зокрема персональні сторінки у соціальних мережах самих російських військових, склали мапу, де початковою точкою кожної кривої є пункт постійної дислокації військової частини на території рф. А кінцевою точкою – місце події на території України, до якої причетні військовослужбовці цього підрозділу.

«Забрати Донбас під свій вплив – ця ідея для росії не є новою, вона мріє про це ще від моменту проголошення незалежності України. Для цього в 90-і роки кремль намагався використати масштабні протести шахтарів, що спалахнули в той час, в «нульових» – підтримати проросійських політиків на «северодонецькому з'їзді за відокремлення» і провести «референдум щодо республік», а в 2010-х – забрати Донбас силою. Наприкінці 2021 року в російській держдумі озвучили новий план: щоб приєднати Донбас до росії, необхідно визнати незаконним акт Ради народних комісарів від 1922 року, який нібито приєднував Донбас до України... Тобто, методи різні, але мета завжди була одна», – йдеться в аналітичному матеріалі StopFake про те, як росія намагалася забрати Донбас.

«... Після того, як спроба розпалити «руську весну» у 2014 провалилася на півдні та сході України, стало очевидно, що ніякого російського Харкова, Запоріжжя, Херсона, Одеси та інших міст не існує. Російській пропаганді було важко пояснювати, чому навіть частина Донецької області не поділяє ентузіазму так званої ДНР, залишаючись у складі України. Було очевидно, що кордони «русского мира» проходять виключно там, куди вдалося просунути російським військам», – стверджує Олександр Замковой, фактчекер StopFake.

Після цього, за словами Олександра Замковой, за відсутності відкритого протистояння між українцями та росіянами, російська пропаганда вигадала міфічний «народ Донбасу», якому можна було «протиставити українців, допомагати, співчувати їм, у довгостроковій перспективі, «забрати додому».

«Це мало розхитувати міф про хоч якусь громадянську війну в Україні, яка, в увій російських пропагандистів, мала б обернутися «геноцидом жителів Донбасу» від рук «українських карателів», про що неодноразово попереджав путін. «Захист Донбасу» і став приводом до повномасштабного вторгнення у 2022 році», – підкреслює експерт.

Попри те, що увесь світ засуджує анексію Криму та, у більшості, визнає, що й на Донбасі рф теж перебуває вже десять років, українцям – час від часу – доводиться спростовувати якусь чергову псевдоісторичну маячню росіян, нові вигадки кремля чи вквиди російських спецслужб. Та, врешті, сьогодні в історії про «громадянську війну» в Україні та «допомогу» росіян у «самовизначенні народів» в Криму, на Донбасі, в Одесі, Харкові, Херсоні чи Києві, у світі вірять все менше.

УНІАН. (Публікується з незначним скороченням. Оригінал на сайті <https://www.unian.ua/longrid/not-a-word-of-truth>).

Чому кремль знову заговорив ультиматумами

Вимоги кремля щодо виходу ЗСУ з чотирьох областей є тактичним тиском на США, вважає експерт Володимир Фесенко.

У коментарі для УНН політолог наголошує, що заяви російської сторони про вимогу виведення українських військ із Донбасу, Херсонської та Запорізької областей не є чимось новим. За його словами, росія від самого початку не відмовлялася від намірів отримати контроль над усіма окупованими територіями, включно з частинами Херсонщини та Запоріжжя, які зараз контролює Україна.

Фесенко зазначив, що частина американських політиків раніше припустила, що кремль може погодитися лише на контроль над Донбасом, однак у Москві цього ніколи не підтверджували.

Американцям певний час здавалося, що якщо Україна погодиться на вихід із Донбасу, то війна може бути припинена. Але це не так. Радник путіна Ушаков 9 травня прямо сказав, що росія готова не припинити, а лише призупинити бойові дії у випадку виходу українських військ із Донбасу. І очевидно, що далі вони все одно вимагали б передачі їм Херсона і Запоріжжя.

Фесенко перекоаний, що нинішні заяви Москви є частиною тактичної гри та спробою тиску насамперед на Вашингтон. Політолог звернув увагу на нещодавню заяву Дональда Трампа, який фактично визнав відсутність спільної позиції з путіним щодо Донбасу.

«Логіка Москви проста – якщо ви не хочете реалізувати компроміс по Донбасу, тоді ми повертаємося до повного набору наших вимог. Але цього не треба боятися. Це елемент переговорного тиску», – наголосив політолог.

Фесенко вважає, що нинішня стабілізація фронту є ключовим фактором, який не дозволяє росії диктувати Україні свої умови. Він підкреслив, що ситуація залишається складною, однак російський наступ уже не виглядає таким однозначним, як кілька місяців тому.

Окремо він звернув увагу на українські далекобійні удари по території рф.

Якщо Україна і далі продовжувати потужні діпстрайки по російському тилу, це буде дуже важливим фактором тиску. Особливо коли йдеться про удари по нафтогазовій інфраструктурі, портах та військових підприємствах.

Політолог вважає, що атаки навколо 9 травня показали нову для кремля проблему – страх перед українськими можливостями завдати ударів углиб російської території. Можливо, вперше за весь час війни у росіян з'явився реальний страх перед українськими діпстрайками. І чим більше таких ударів буде, тим сильнішими будуть позиції України у майбутніх переговорах.

За словами Фесенка, російське керівництво зараз намагається виграти час і сподівається досягти хоча б часткових успіхів на фронті до осені.

Зараз з'являється все більше інформації, що російське військове командування пообіцяло путіну взяти Донбас до осені. І путін хоче в це вірити. Саме тому найближчі місяці будуть дуже важливими, сказав політолог.

Фесенко перекоаний, що у найближчі місяці чекати справжніх мирних переговорів не варто. На його думку, влітку росія ще спробує активізувати бойові дії на Донбасі, а тому дипломатичний процес поки залишатиметься замороженим.

«Реальні мирні переговори можуть розпочатися не раніше осені... Тому зараз головне для України – встояти, не дати росіянам досягти серйозних результатів і продовжувати тиск по російському тилу», – підсумував Фесенко.

УРОКИ ОДЕСЬКОГО КОНФЛІКТУ

з присмаком сепаратизму і підозрою на рейдерство

Рік тому у «Прес-кур'єрі» з'явилася моя перша публікація «Що дозволено Юпітеру...» з підзаголовком «Чому виник і чим завершиться конфлікт в ОРО НСЖУ». У ній я описав, з чого почалося протистояння голови ОРО Работіна з керівництвом НСЖУ, як його штучно загострював сам Юрій Анатолійович за допомогою своєї адвокати С. Дідур, і як безпринципність членів правління Одеської організації завели ситуацію у безвихідь.

У вересні 2025 року вийшла нова публікація «Що дозволено Юпітеру - 2», у якій розповідалися про гострі оцінки одеського конфлікту Пленумом правління НСЖУ - 3 липня його учасники одногослоно висловили недовіру Юрію Работіну. А в Одесі голова ОРО з однодумцями продовжували чергові бюрократичні викрутаси.

Нарешті, на початку березня вже нинішнього року у публікації «Що дозволено Юпітеру - 3» я розповів про те, як правління ОРО, грубо порушуючи статут, призначило на 3 березня 2026 року звітно-виборчу конференцію.

Усі ці публікації можна прочитати у друкованому варіанті газети «Прес-кур'єр» або знайти їх на нашому сайті <http://pk.od.ua>.

Сьогодні я хочу розставити деякі крапки над «і» в одеському конфлікті.

ЗВІДКИ ВЗЯЛИСЯ «СЕПАРАТИЗМ» І «РЕЙДЕРСТВО»?

Коли група одеських журналістів звинуватила Юрія Работіна у неправомірному поширенні їх персональних даних, а він відмовився давати будь-які пояснення з цього приводу, для розгляду конфліктної ситуації в Одесі керівництво НСЖУ створило Робочу групу у складі секретарів НСЖУ, членів правління і ревізійної комісії. Работін ігнорував усі засідання.

3 липня 2025 року відбувся Пленум правління НСЖУ. Він одногослоно висловив недовіру Юрію Работіну як члену правління. А ще прийняв таке рішення:

«Пленум НСЖУ вимагає від голови правління ОРО НСЖУ Юрія Работіна протягом місяця провести засідання правління і розглянути пропозиції щодо проведення позачергової звітно-виборчої конференції. Ігнорування цієї вимоги Пленум буде розцінювати як відвертий крок Юрія Работіна до сепаратистського відриву Одеської регіональної організації від НСЖУ».

Ось так в контексті одеського конфлікту з'явилося слово «сепаратизм». Воно стало реакцією на відверте ігнорування Юрієм Работіном рішень центральних органів НСЖУ, його вперте небажання дати свої пояснення щодо конфліктної ситуації і відмову публічно розглянути претензії колег.

Слово «рейдерство» вжив керівник секретаріату ОРО Валерія Осипов на своїй фейсбук-сторінці 25 травня 2026 року у заголовку свого допису «Як готується рейдерське захоплення журналістської організації в Одесі» (потім допис з'явився і на новосторонку сайту ongsj.uo.ua). Зробив він це, очевидно, з страху через повідомлення про те, що в Одесі створюється нова журналістська організація як структура НСЖУ. (До публікації Осипова я повернуся нижче).

Як бачите, ні зрадою, ні бандитизмом тут не пахне.

ЧОГО ВИМАГАЛА НСЖУ ВІД ЮРІЯ РАБОТІНА

Претензії до Юрія Работіна, який три десятки років очолює Одеську регіональну організацію, збиралося багато. Найперше, це запущений облік членів НСЖУ і безпринципність при прийомі нових членів. Правління НСЖУ і Ревізійній комісії довелося виключати з лав НСЖУ осіб, прийнятих до Спілки в Одесі, які дискредитували журналістську спільноту або були викриті в колабораціонізмі. Також було анульовано рішення ОРО про прийом 9 осіб з Херсонщини через відсутність у них належного журналістського статусу (в Херсоні їх не приймали до Спілки, а у Работіна – будь ласка).

Подібно стало можливим зокрема й через те, що багато речей в Одеській організації вирішує особисто Юрій Работін. Відверто кажучи, повноцінних засідань правління після конференції 2017 року я пам'ятаю одне-два, більшість питань вирішуються поспіхом, переважно по телефону. А за характером Юрій Анатолійович завжди хоче бути «своїм» для всіх. При цьому полюбляє, коли його називають «головним журналістом Одещини». І все це накопичується роками.

Випадок з оприлюдненням персональних даних журналістів не переріс би у конфлікт, якби Работін публічно сприяв розгляду претензій до нього. А він «заховався» за спиною адвокати і погрожував судом усім, хто має до нього претензії.

Пленум НСЖУ поставив вимогу про проведення позачергової конференції для того, щоб нарешті правління ОРО на чолі з Работіним навело порядок в організації. У першу чергу мова йде про облік членів НСЖУ і первинних журналістських організацій, які обирають делегатів на конференцію. Без цього конференція не може відбутися.

А що правління на чолі з Работіним? Спочатку відмовилося обговорити питання про скликання конференції, потім організували «збір» підписів членів правління проти скликання конференції. Коли це не дало результатів, замість адвокати, яка фігурувала на початку одеського конфлікту, за справу «порятунку» Юрія Работіна від претензій керівних органів НСЖУ взялися люди з досвідом бюрократичних маніпуляцій, мета яких завжди одна – зробити видимість дій. Вимагаєте конференції – буде вам конференція! А щоб легалізувати усі кроки, їм довелося «примудрувати» засідання, «посилатися» на рішення, маніпулювати датами і термінами (про все це я писав у публікації від 5 березня).

ЗАМІСТЬ КОНФЕРЕНЦІЇ – ЗІБРАННЯ «У РАБОТІНА»

Я бачив у соцмережі світлин з зібрання 3 березня, у тому числі й традиційне загальне фото на сходах офісу ОРО. Не всіх, але багатьох людей знаю і поважаю як журналістів-пенсіонерів. Може 2-3 мають і сьогодні якась відношення до преси, але ніхто з них – я переконаний – не був обраний на конференцію, як того вимагає Статут ОРО. Немає там представників редакцій газет «Вечірня Одеса», «Одеське життя», «Чорноморські новини» та інших провідних медіа...

Першим про зібрання 3 березня написав у фейсбуці все той же керівник секретаріату ОРО Валерій Осипов (і коли його встигли переобрати?).

Замість того, щоб назвати кількість членів НСЖУ в одеській організації і кількість делегатів, він повторює нісенітницю: «Делегатів обрано відповідно до квоти, встановленої Правлінням НСЖУ в місті Києві» (у цитатах тут і далі збережено стиль і орфографію автора). Хіба не простіше назвати кількість обраних і присутніх?

Зате, виявляється, живі ще радянські традиції: «У заході також взяли участь ... представники Асоціації портів України «Укрпорт», Українсько-Арабської ділової ради, заступник директора Державної установи Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України та інші почесні гості. Делегатам конференції були зачитані від них вітання та щирі побажання плідної роботи окремо і від мера польського міста». Додамо, наперекорі у соцмережі публікувалося навіть привітання від ... Партії зелених екологів Молдови.

Невідомо, з якою метою, але в дописі Валерія Осипова стверджується, що у заході взяв участь «представник Правління НСЖУ з Києва». Це чергова неправда. А ось п. Поживанов був...

«За підсумками звітного періоду конференція ухвалила постанову про визнання діяльності Правління задовільною».

Далі – загадкова фраза: «Окремо була прийнята постановою конференції на далеку перспективу».

Звичайно, «одногослоним рішенням делегатів головної організації знову обрано Юрія Работіна».

Присутнім на зібранні роздавали віддруковані брошури з матеріалами псевдоконференції. У кольоровій обкладинці на 28 сторінках дрібним шрифтом там вміщено «Порядок денний», «Регламент», «Тези доповіді» та інші матеріали, рясно усіяні

орфографічними і стилістичними помилками (я не став їх виправляти у цитатах).

Тези доповіді Юрія Работіна у брошурі займають аж 14 сторінок! Там стверджується (цитую): «Одеська регіональна організація НСЖУ сьогодні об'єднує понад 2373 членів...». А ще: «На жаль, за звітний період журналістська спільнота втратила 96 наших колег. Це велика й болюча втрата для всієї організації. А всього за цей період відійшло в засвіти (568) журналістів» (цитата).

То скільки членів НСЖУ насправді не стало? Чому на правлінні 21 лютого Валерій Осипов оприлюднив іншу цифру – 495 померлих?

У тезах доповіді згадуються, звичайно, проблеми і медіа, конкурси і творчі зустрічі, робота з ветеранами і молоддю, багато іншого, але ні слова про те, що:

- правління НСЖУ висловило недовіру Юрію Работіну,

- на час розгляду конфлікту припинено прийом нових членів до Спілки журналістів через Одеську регіональну організацію,

- підтримано ініціативу створення нової Одеської місцевої організації НСЖУ.

Доповідач не став такими питаннями псувати настрої присутнім, він добре знав свою аудиторію.

До речі, у одній з своїх публікацій уже після псевдоконференції п. Осипов не заперечує: реальної кількості членів НСЖУ в ОРО і сьогодні не встановили. То як можна було обирати делегатів?

З усього, що сталося, я роблю такі висновки:

- правління НСЖУ, на жаль, не помилилося з оцінкою ситуації в Одесі;

- організовано псевдоконференцією Юрій Работін підтвердив свої дії, спрямовані на відрив Одеської регіональної організації від НСЖУ;

- діючі журналісти, які сьогодні визначають інформаційний простір Одещини, як і більшість місцевих журналістів-ветеранів, заслуговують на кращу професійну організацію, ніж березневе «зібрання у Работіна».

ЯКИХ РЕЙДЕРІВ БОЙТЬСЯ П. ОСИПОВ?

Важко зрозуміти допис Валерія Осипова «Як готується рейдерське захоплення журналістської організації в Одесі». І не лише через постійно велику кількість помилок у його текстах, а й через маніпуляції фактами, оцінками, висновками.

У чималому за обсягом матеріалі згадуються усього два прізвища (очевидно, вони й рейдери) – Дмитро Бакаєв, відомий одеський тележурналіст, і Віктор Весілік – секретар НСЖУ. Першого п. Осипов повчає, як треба читати і розуміти документи НСЖУ, а Весіліка, прізвище якого у черговий раз переплутав, звинувачує у тому, що той не має права представляти Одеську область. Повна нісенітниця!

До речі, Дмитро Бакаєв дуже логічно і толерантно відписав Осипову, але його відгук швидко видалили. А Віктора Весіліка – секретарем Спілки обирав Пленум НСЖУ. Він там відповідає за доручену йому ділянку роботи, а не, як вважає п. Осипов, має «захищати інтереси одеських журналістів у центральних органах Спілки». Кого захищати, Работіна? Чи тих журналістів, інтересами яких Работін знехтував?

Всезнаючий ШІ стверджує, що «рейдерське захоплення (рейдерство) – це незаконне або напівзаконне вилучення бізнесу, майна, земельних ділянок чи корпоративних прав у законних власників проти їх волі».

А що у нашому випадку? Одеська регіональна організація тривалий час ігнорує рішення керівних органів НСЖУ, не комунікує з центральним апаратом і своїми діями демонструє, що перестала бути структурою НСЖУ.

Пленум НСЖУ підтримав ініціативу групи журналістів про створення в Одесі нової журналістської організації як структури НСЖУ.

Документи про створення нової організації подані на розгляд в органи держреєстру.

Сподіваюсь, нова структура Національної спілки журналістів в Одесі вже незабаром запрацює і на облік до неї стануть усі одеські члени НСЖУ, які і надалі вирішать залишатися в журналістській спільноті України.

Йосип БУРЧО.

Держкомтелерадіо готує програму підтримки місцевих друкованих медіа

В Одесі побував голова Державного комітету телебачення і радіомовлення України Олег Наливайко. У редакції газети «Вечірня Одеса» він зустрівся з керівниками друкованих видань, представниками активу НСЖУ та репортерами Одеси. Мова йшла про долю друкованих медіа в Одесі й Україні.

Олег Наливайко зазначив, що цього року Держкомтелерадіо повернули функцію опіки над друкованою пресою (із 2019-го ця відповідальність лежала на Мінкульті). І зараз очолюваний ним комітет готує програму підтримки місцевих друкованих медіа з бюджетним фінансуванням.

«Тут у пріоритеті – прифронтові регіони, але Одеса, безумовно, має бути одним із лідерів одержання такої підтримки», – зауважив він.

Бо й справді, Одещина – це вже давно не тил у звичному розумінні. Ракетно-дронові удари, пошкоджені приміщення редакцій, як-от нещодавній приліт по «Суспільному.Одеса», перебої з електроенергією, постійна фізична і психологічна напруга – усе це наші щоденні реалії.

Нова очільниця МФЖ

6 травня у Парижі відбувся Конгрес Міжнародної федерації журналістів. На ньому обрано нову президентку МФЖ Зуліану Лайнес Отеро.

Зуліана Лайнес Отеро – перуанська журналістка та президентка Національної асоціації журналістів Перу (ANP) стала першою жінкою з Латинської Америки та Карибського регіону, яка очолила найбільшу у світі організацію журналістів.

За словами новообраної президентки МФЖ, сьогодні журналістика у світі переживає один із найскладніших періодів через вбивства журналістів в Україні, Палестині, Лівані, Судані та країнах Латинської Америки. Вона наголосила, що міжнародна журналістська спільнота має домагатися покарання за ці злочини.

Зуліана Лайнес Отеро висловила підтримку українським медійникам і медійницям та наголосила на необхідності міжнародного захисту журналістів, які працюють в умовах війни.

Те, що в росії називають журналістикою, – це індустрія ненависті

На 32-у Конгресі МФЖ, що відбувся в Парижі, Союз журналістів росії (СЖР) виключили з Міжнародної федерації журналістів. Це рішення стало фінальним етапом процесу, що тривав із перших місяців повномасштабного вторгнення РФ.

Колишній багаторічний президент МФЖ Джим Бумела пояснив, що процедура виключення «була формальною, але водночас показовою». До цього часу членство російської організації залишалося фактично «замороженим» після рішення виконкому МФЖ 2023 року.

«Апеляційна комісія рекомендувала виключення, Конгрес затвердив це рішення. Союз журналістів росії більше не є членом МФЖ», – зазначив Бумела.

Російська сторона не скористалася передбаченою процедурою апеляції. Вона мала змогу представити свою позицію на Конгресі, але натомість

Довідково.

У роботі Конгресу разом з 280 делегатами взяла участь і делегація НСЖУ, до якої ввійшли голова Спілки Сергій Томіленко, перша секретар Спілки Ліна Куц, очільниця Донецької обласної організації НСЖУ Олена Калайтан (Маріуполь), член Правління НСЖУ, директор комунікаційного департаменту НСЖУ Олександр Харченко (Київ), секретар НСЖУ Віктор Весілік (Одеса) та журналістка інформаційної служби Валерія Мусхаріна.

надіслала лист, який «містив загальні пояснення, але не був апеляцією по суті».

Кампанія за виключення СЖР розпочалася ще 28 лютого 2022 року, коли українські журналісти публічно звернулися до міжнародної спільноти із закликом відмежуватися від російських пропагандистських структур.

У жовтні того самого року НСЖУ разом із Незалежною медіапрофспілкою України направили офіційний протест до керівних органів МФЖ. Ключовим аргументом стало створення СЖР власних осередків на тимчасово окупованих українських територіях – у Донецькій, Луганській, Херсонській та Запорізькій областях.

«Те, що в росії називають журналістикою, – це індустрія ненависті, яка обслуговує війну», – наголосили в Національній спілці журналістів України.

СТРАХОВИЙ СТАЖ І ПЕНСІЯ

Страховий стаж — це період, протягом якого особа підлягає загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню та за який щомісяця сплачені страхові внески в сумі не меншій, ніж мінімальний страховий внесок. Страховий стаж обчислюється територіальними органами Пенсійного фонду за даними, що містяться в системі персоналізованого обліку, а за періоди до впровадження системи персоналізованого обліку — на підставі документів та в порядку, визначеному законодавством, що діяло до набрання чинності Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Однією з ключових змін є можливість автоматичного призначення пенсії. Якщо всі необхідні дані вже є в державних базах, пенсію можуть оформити без додаткового звернення. Фактично система сама визначає, що людина досягла пенсійного віку й має достатній стаж. Водночас право подати заяву залишається —

це можна зробити як особисто, так і онлайн або через представника.

Суттєво змінюється підхід до документів. Якщо інформація про стаж уже є в електронних реєстрах, вимагати паперові довідки заборонено. Раніше навіть за наявності даних люди часто змушені були повторно підтверджувати їх документами. Тепер відповідальність за використання цієї інформації покладається на державні органи.

Водночас закон враховує ситуації, коли дані відсутні. Це стосується насамперед періодів роботи до повної цифровізації обліку, зокрема 1990-х років або початку 2000-х. У таких випадках Пенсійний фонд України зобов'язаний повідомити людину, яких саме даних бракує, і пояснити, як їх можна підтвердити. Це важливо, бо раніше відмови часто були формальними і без детальних пояснень.

Новим законом передбачено, що документи для підтвердження стажу можна подавати не лише особисто, а й дистанційно. Це значно спрощує процедуру для людей, які не мають змоги відвідувати установи або перебувають в іншому місті. Подання через Інтернет поступово стає повноцінною альтернативою особистому зверненню.

Окремо закон надає Пенсійному фонду право самостійно отримувати інформацію з інших державних реєстрів. Це означає, що частину роботи, яку раніше виконувала сама людина, тепер повинна виконувати держава. Такий підхід дає можливість скоротити кількість бюрократичних процедур і зменшити ризик втрати документів.

Важливою новацією є зміна підходу до зарахування стажу. Закон передбачає, що періоди роботи можуть бути враховані навіть у випадках, коли роботодавець не сплатив страхових внесків. Це можливо за умови, якщо працівник був офіційно оформлений, а роботодавець подав відповідну звітність і нараховані були не нижчими за мінімальний рівень. У такий спосіб держава частково знімає відповідальність із працівника за порушення роботодавця.

Щодо підтвердження стажу, то базовим документом залишається трудова книжка. Водночас закон розширює можливості для тих випадків, коли вона відсутня або містить неточності. Стаж можна підтвердити іншими документами — довідками, архівними даними, договорами або фінансовими документами. Якщо ж таких документів немає, допускається використовувати показання свідків, а також вирішувати питання в судовому порядку.

Окрему увагу приділено ситуаціям, коли людині не вистачає страхового стажу. У таких випадках Пенсійний фонд зобов'язаний не лише відмовити, а й чітко пояснити причини та можливі способи їхнього усунення. Це робить процес більш прозорим і дає людині розуміння подальших дій.

У практичному вимірі нові правила означають, що оформлення пенсії поступово стане менш залежним від паперових документів і особистих звернень. Для тих, чий стаж уже відображений у реєстрах, процедура може відбутися майже непомітно.

Водночас для людей із «старим» стажем важливо зберігати документи та за можливості заздалегідь перевіряти наявність даних у системі.

Загалом закон спрямований на те, щоб зробити пенсійну систему більш сучасною, зрозумілою та передбачуваною. Він не вирішує всіх проблем, але суттєво змінює підхід до взаємодії між державою і громадянином, зменшуючи бюрократію та спрощуючи доступ до пенсійних виплат.

- у лівому боковому меню обрати пункт «Мій страховий стаж» — там будуть доступні дані про страховий стаж відповідно до відомостей, що враховуються для визначення пенсії у розрізі підприємств, починаючи з 2004 року;

- у лівому боковому меню обрати пункт «Моя заробітна плата» — можна переглянути дані про загальну суму заробітної плати, суму зарплати в межах максимальної величини, на яку нараховується ЄСВ, та суму, яку враховано до пенсії.

Хто може отримати пільгову пенсію за Списком №1

До Списку №1 входять фахівці, чия діяльність пов'язана з постійним ризиком для життя та здоров'я:

- гірники та шахтарі;
- працівники гарячих цехів металургійних комбінатів;
- хімічних виробництв;
- професійні зварювальники;
- персонал, що обслуговує реакторні зали атомних електростанцій.

Для таких працівників вік виходу на пенсію знижений до 45 років для жінок та 50 років для чоловіків. З 2004 року обов'язковою умовою є не просто наявність професії у списку, а регулярна сплата підвищених страхових внесків роботодавцем.

Навчання на підземній спеціальності може бути прирівняне до безпосередньої роботи, але для цього адміністрація навчального закладу та підприємства мають дотриматися суворих вимог:

- навчальний процес у підземних умовах повинен тривати протягом повного робочого дня;
- оплата праці майбутнього робітника за цей період має здійснюватися суворо за тарифними ставками, які передбачені для відповідної підземної кваліфікації;

- у трудовій книжці обов'язково має бути чіткий та юридично коректний запис про проходження такого навчання.

У разі, якщо хоча б одна з цих умов була порушена (наприклад, навчання тривало лише кілька годин на день або оформлювалося як теоретичні курси), Пенсійний фонд може відмовити у зарахуванні цих місяців до спецстажу.

Такі самі правила діють і щодо виробничої практики студентів або стажистів. Щоб ці дні та місяці не «випали» з пільгового стажу, факт роботи в небезпечних умовах має бути підтверджений документами.

«Практика зараховується лише у випадку, якщо молодого спеціаліста було офіційно зараховано на штатну посаду за відповідною професією згідно з наказом по підприємству. Сама робота під землею мала виконуватися повний робочий день, що згодом адміністрація підприємства зобов'язана підтвердити представникам Пенсійного фонду на підставі первинних архівних документів (табелів обліку робочого часу, нарядів тощо)», — йдеться у повідомленні.

Які зміни сталися у підтвердженні стажу

Нещодавно президент України підписав Закон №4851-ІХ «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо підтвердження страхового стажу», який змінює правила підтвердження страхового стажу та порядок призначення пенсій. Документ стосується практично всіх громадян, які працювали або працюють офіційно.

Новий закон не змінює самого принципу нарахування пенсій, але суттєво спрощує процедури. Основний акцент зроблено на переході до електронних реєстрів, зменшенні кількості паперових довідок і більш активній ролі держави у зборі інформації про трудовий стаж людини.

Вакансії у школах

Департамент освіти та науки Одеської міської ради запрошує вчителів, молодих спеціалістів, студентів старших курсів педагогічних закладів освіти та всіх, хто має відповідну кваліфікацію і бажання працювати в освітній сфері, долучитися до роботи в закладах освіти міста.

Кількість вакансій у закладах загальної середньої освіти м. Одеси становить — 275, з них зокрема:

- з української мови — 11,
- з математики та інформатики — 18,
- з іноземних мов — 21,
- з географії — 3, з хімії та біології — 6,
- з фізики — 9,

- з трудового навчання — 4,
- з музичного мистецтва — 5,
- з образотворчого мистецтва — 4,
- вчителів початкових класів — 6,
- асистентів вчителя — 109,
- практичних психологів — 20,
- соціальних педагогів — 18,
- вихователів ГПД — 18,
- логопедів — 5,
- педагогів-організаторів — 14.

Актуальний список вакансій опублікований на сайті департаменту освіти Одеси. Кандидати можуть напряму звертатися до керівників шкіл для уточнення умов роботи. Також допомогу з працевлаштуванням готові надати у Центрі зайнятості.

Виплата при народженні дитини

Пенсійний фонд повідомляє, що допомога при народженні дитини призначається за умови, що заява про її призначення надійшла до органу ПФУ не пізніше, ніж через 12 місяців із дня народження дитини.

Допомога надається: одному з батьків дитини; опікуну, з яким дитина постійно проживає та який подав заяву про призначення такої допомоги.

Для призначення допомоги один із батьків або опікун має звернутися в обраний спосіб із заявою про призначення виплати.

Допомога при народженні (дата народження після 31 грудня 2025 року) першої та кожної наступної дитини призначається в розмірі 50000 грн одноразово.

Допомога при народженні (дата народження до 31 грудня 2025 року включно) призначається в розмірі 41280 грн (одноразово у сумі 10320 грн, решта суми допомоги виплачується протягом наступних

36 місяців рівними частинами — по 860 грн).

Для отримання допомоги при народженні дитини необхідні такі документи: заява встановленої форми; свідоцтво про народження дитини; рішення про встановлення опіки (для опікунів).

Документи можна подати че-

- ЦНАП, уповноважені особи виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади;
- органи ПФУ — у сервісному центрі Пенсійного фонду, поштою;
- портал або мобільний застосунок «Дія».

Процедура повернення після СЗЧ: що треба знати військовому

В Україні діє загальна мобілізація та триває воєнний стан. Мобілізації підлягають військовозобов'язані чоловіки, які отримують повістки. Бувають випадки, коли військові вдаються до самовільного залишення військової частини (СЗЧ). Військова адвокатка Тетяна Козьян розповіла про процедуру повернення після СЗЧ та чи загрожуватиме йому кримінальна відповідальність.

Експертка зазначила, що закон передбачає чіткі критерії, за якими військовослужбовець може розраховувати на лояльність системи.

«Так, відповідальність існує, але є механізм, який дозволяє уникнути покарання та судимості при першому СЗЧ. Згідно з частиною 5 статті 401 Кримінального кодексу, військовий може бути повністю звільнений від відповідальності, якщо це його перше правопорушення», — сказала вона.

За словами адвокатки, військовому можуть звільнити від кримінальної відповідальності у випадку СЗЧ або дезертирства, але мають виконуватися кілька умов.

«По-перше, це має бути перший такий випадок — раніше ви не притягувалися за подібні порушення. По-друге, важлива добровільність: ви самі заявили про намір повернутися до служби», — сказала експертка.

Адвокатка пояснила, що шлях повернення залежить від того, на якому етапі перебуває справа. Якщо офіційне розслідування ще не розпочато, процедура є значно простішою.

«Але якщо відомості вже внесені до ЄРДР (Єдиного реєстру досудових розслідувань), то справа офіційно пішла в кримінальне

провадження, і просто «прийти кудись» вже недостатньо. Якщо ще не внесено в ЄДР, тоді: можна повернутися через ВСП (військова служба правопорядку), або подати рапорт (наприклад через «Армія+»), і це часто дозволяє уникнути криміналу або обійтись дисциплінаркою», — додала вона.

За словами експертки, коли кримінальне провадження вже відкрито, процес вимагає залучення захисника та обов'язкового отримання схвалення від військового керівництва. Якщо відомості вже внесені до ЄРДР, справу ведуть органи досудового розслідування, і добровільна явка може суттєво пом'якшити наслідки, однак саме по собі повернення не закриває провадження.

Вона пояснила, що тоді питання вирішується в межах кримінального провадження: за участю захисника, з урахуванням обставин (зокрема, враховують добровільну явку), що може вплинути на заповіжний захід і кінцеве рішення у справі.

«Найключовіший момент — письмова згода командира військової частини (вашої або тієї, куди плануєте повернутися) прийняти вас назад. Остаточне рішення ухвалює суд, який може звільнити вас від кримінальної відповідальності, враховуючи ваше бажання продовжити службу», — резюмувала адвокатка.

ОСТАННІЙ З МОГІКАН

Пам'яті Олександра Івановича Шекери

Я знав Олександра Івановича більше півстоліття, а понад три десятки років ми міцно дружили і дуже часто зустрічалися. Я писав про нього з нагоди ювілеїв і мені ніколи не було потреби нічого прикрашати. Бо Шекера був чи не останнім з когорти тих поліграфістів, які професійно знали свою справу, поважали і цінували важку працю друкарів та інших працівників підприємства, а свою кар'єру будували виключно завдяки діловим і професійним якостям.

Його серце перестало битися 27 квітня 2026 року на 88 році. Останнім часом хворів, а у березні поховав дружину, з якою прожив понад п'ять десятиків років.

Олександр Шекера — корінний одесит. Народився 8 серпня 1938 року на Молдавській у простій робітничій сім'ї, яка, як і всі у ті часи, жила бідно. А через три роки прийшла війна, на якій безвісти зник батько: похоронку отримали аж у 1945-у, могили так і не вдалося розшукати.

Сім'я вижила завдяки матері, яка не щадила себе заради сина Сашка та доньки Людмили. А ще допомагало те, що неподалік була станція Одеса-Товарна, де іноді вдавалося дещо добути, зокрема й дефіцитне вугілля.

Після закінчення семи класів Олександрові довелося йти працювати, треба було допомагати сім'ї. Та ось проблема: йому не було ще 16-ти. Виручив хрещений батько, який працював на «Поліграфмаші». Він допоміг влаштуватися учнем слюсаря та здобути професію. А середню освіту довелося здобувати у вечірній школі.

Так почалася трудова біографія Олександра Шекери. На «Поліграфмаш» він повернувся і після трирічної служби в армії, й працював там доти, поки його не звалили працювати в майстернях інституту ім. Ломоносова. Та не надовго, бо вже заочно навчався в Московському поліграфічному інституті, який закінчив у 1968-у. Того ж року прийшов на роботу у газетне видавництво «Чорноморська комуна», звідки й пішов на пенсію у 2000-у.

Спочатку був майстром механічного цеху, потім став головним механіком, нарешті — головним інженером. У 1987 році Олександра Івановича Шекеру призначили директором видавництва «Чорноморська комуна» (у 1991 році перейменоване на «Чорномор'я» і стало комунальним підприємством). Незважаючи на те, що видавництво було у прямому підпорядкуванні обкому КПРС, призначення Шекери не мало під собою ніяких політичних мотивів, бо тоді на виробництві ще цінували спеціалістів і професіоналів, а керівників добирали за їхніми діловими якостями.

В історії видавництва «Чорномор'я» особисто я завжди виділяю кілька, на мою думку,

найважливіших етапів. Перший, коли видавництво ще розташовувалося на вулиці Пушкінській, 32 разом із редакціями газет; другий — переїзд у 1974-1975 роках до нинішньої будівлі на площу, яка носить сьогодні ім'я першого редактора «Вечірньої Одеси» Бориса Федоровича Дерев'янка; третій — час, коли видавництво очолював Олександр Шекера.

Я був свідком і, певною мірою, учасником усіх цих трьох періодів і маю право стверджувати, що саме тоді, коли п'ятнадцять років видавництвом керував Олександр Шекера, підприємство досягло свого розквіту.

То була щаслива пора для видавництва. Трудовий колектив — понад 600 осіб. Продукція — майже два мільйони екземплярів всесоюзних, українських та одеських газет на добу. Можна багато говорити, що в той час усе було інакше. Так, було інакше, але при цьому від керівника тоді залежало значно більше, ніж сьогодні, коли все вирішують гроші. Тоді цінувалися ініціатива, професіоналізм, прагнення успіху. Всі ці якості були властиві особисто директору Шекері, цих якостей він вимагав і від своїх підлеглих. Тому багато років видавництво під його керівництвом було провідним на півдні і одним із кращих в Україні.

Не можна не згадати про взаємини редакцій газет та видавництва у ті роки. Так, були й напруження, були претензії один до одного — це ж виробництво! Але завжди перемагало порозуміння та співробітництво заради спільної справи — своєчасного та якісного випуску чергових тиражів газет.

Коли у 1991 році газети позбулися партійного диктату і стали самостійними суб'єктами господарювання, директор видавництва Олександр Шекера прагнув допомогти кожному редакційному колективу стати на ноги і вижити в умовах ринкової економіки. Одночасно під його керівництвом відбувалося вдосконалення технологічних процесів на підприємстві й освоєння комп'ютерних технологій.

О.І. Шекера ніколи не забував,

що головний на виробництві — рядовий трудівник, тому дбав не лише про виробництво, а й про соціальну сферу. На підприємстві працювали їдальня і медпункт, у вихідні видавничий автобус робив кілька рейсів на дачні ділянки у Христинівку і Мале (журналістів теж брали). Завдяки власному будівництву поліграфісти в Одесі добре забезпечувалися житлом, а останній будинок, у якому працівники видавництва одержали пільгові квартири, Олександр Шекера разом зі своїм другом і заступником з будівництва Анатолієм Дойчевим (нині вже покійним) здали в останні роки ХХ століття.

О.І. Шекера пішов з посади директора видавництва не тому, що не зміг працювати. Навпаки, у нього були великі плани щодо впровадження сучасних технологій у газетному виробництві, підготовлені технічні та фінансові розрахунки. Але часи стали іншими, перестали цінуватися ділові якості керівників, на перший план вийшли знайомства, кумівство і готовність служити своєму патрону. Олександр Іванович мириться з таким не міг.

Вийшовши на пенсію, колишній директор чверть століття щотижня бував у видавництві, щоб побачитися з колегами, комусь допомогти, щось порадити, переглянути щойно віддруковані газети. До останніх днів він продовжував переживати за справу, якій віддав усе життя.

А ще він був одним з ініціаторів створення і президентом клубу «ПІЖОН», назва якого за аббревіатурою російською мовою розшифровувалася по-одеськи дуже гарно — письменники, видавці, журналісти одеської національності. Це було неформальне об'єднання літературно-мистецької спільноти при газеті «Прес-кур'єр», члени якого, переважно пенсіонери, у щирих бесідах, а іноді й палких дискусіях, обговорювали і творчі проблеми, і життєві, згадували минуле, обмінювалися думками, відзначали ювілеї колег. А у підсумку народжувалися теми для нових газетних статей і книг, легше вирішувалися проблеми ветеранів, зникало відчуття самотності...

До останніх днів Олександр Іванович Шекера продовжував переживати за поліграфічну справу, за долю видавництва «Чорномор'я», якому віддав усе життя. Після його виходу на пенсію, на підприємстві змінилися більше десяти директорів, але сьогодні, на жаль, газети тут друкують усього два дні на тиждень по кілька годин, більшість виробничих приміщень здаються в оренду, а у дев'ятиповерховому редакційному корпусі журналістів можна порухувати на пальцях, бо всі інші — орендарі.

Не такого майбутнього бажав газетному видавництву його останній директор-поліграфіст...

Не він винен у тому, що сталося з підприємством...

А життя триває. Неможливо передбачити, куди все йде і чим закінчиться. Але я дуже вірю, що поки в Одесі будуть друковані медіа, світла пам'ять про Олександра Івановича Шекеру збережеться у серцях одеських поліграфістів і журналістів. Царство йому небесне.

Йосип БУРЧО,
головний редактор газети
«Прес-кур'єр»,
заслужений журналіст
України.

У Раді зареєстрували законопроект про визнання гагаузів корінним народом України

У Верховній Раді з'явився законопроект, який пропонує офіційно закріпити за гагаузами статус корінного народу України та визначити механізми державної підтримки їхньої мови й культури.

У парламенті зареєстровано законопроект №15223, який передбачає оновлення Закону України «Про корінні народи України» та додавання до переліку корінних народів гагаузів.

Ініціаторами виступила група народних депутатів, яка передала документ на розгляд керівництва Верховної Ради. У поясненнях до ініціативи йдеться про необхідність усунути прогалини в чинному законодавстві, яке не забезпечує чітких механізмів захисту та розвитку гагаузької спільноти.

Автори законопроекту наголошують, що гагаузи є окремою історично сформованою етнічною групою з власною мовою, культурною спадщиною та традиціями, яка проживає на території України і не має власної держави за її межами. Також у документі зазначається, що представники гагаузької громади беруть участь у захисті України, зокрема служать у лавах Збройних сил.

Ініціатори вважають, що ухвалення закону дозволить запустити державні програми підтримки мови, освіти та культурного розвитку спільноти, а також забезпечити її інституційне представництво.

Довідково.

Гагаузи — тюркомовна етнічна меншина, яка компактно проживає на півдні Одещини, переважно в Болградському, Ізмаїльському та Ренійському районах. Вони мають давню історію, унікальні традиції та культуру, тісно пов'язану з Бессарабією. Гагаузи збе-

регли свою самобутність, православну віру та мову, активно розвивають культурне життя через товариства й фестивалі. Водночас подекуди їхня культура асимілюється з культурою болгар та українців, які також населяють територію Бессарабії.

За даними перепису населення 2001 року, на Одещині проживало 27,6 тисячі гагаузів. Нині вони мешкають у селах Дмитрівка, Олександрівка, Виноградівка, Катловина, Старі Троїани, Кубей. Цей народ переселився до Бессарабії з північно-східної Болгарії та Румунії наприкінці XVIII — у першій половині XIX століття внаслідок переслідувань населення Балкан турками. Розвиток матеріальної культури гагаузів у XIX столітті був тісно пов'язаний із соціально-економічними та географічними умовами краю проживання. Їхня культура вирізнялася складним переплетінням архаїчних (балканських і добалканських) традицій із культурами українців, росіян і молдован, які також населяли Буджак.

Щодо гагаузької мови, то у 2024 році її було включено до Атласу мов, що перебувають під загрозою зникнення, ЮНЕСКО та до Європейської хартії регіональних мов. В Україні вона належить до мов, які потребують особливої підтримки та законодавчого захисту для збереження мовного розмаїття.

Приміщення зруйнованого "Імексбанку" продали на аукціоні

Руїни банку на проспекті Шевченка, 8А продали на аукціоні за 93 млн гривень. Під час торгів ціна зросла майже в чотири рази, повідомила «Думська».

Комплекс будівель зазнав значних пошкоджень у результаті серії атак з боку РФ протягом 2024 року. Попри руйнування, локація викликала неабиякий інтерес у інвесторів. Торги стартували з позначки 24,77 млн грн.

В аукціоні взяли участь шість претендентів, серед яких були як юридичні особи («Альматін Одеса», «Мідгард-груп», «Марраон», «Дівелум», «Осьміног»), так і приватна особа — Аліна Діденко.

Торги проходили у три раунди, і вже в першому учасники підняли ставки вище 50 мільйонів. До фіналу боротьба розгорнулася між ТОВ «Альматін Одеса» та виробничо-комерційним товариством «Осьміног».

Переможець перебрав пропозицію конкурента всього на одну гривню і запропонував переможні 93 млн (+1) гривень.

Довідково.

«Восьмінг» — компанія з одеськими коренями та значним стажем (існує з 1990-х років). Це фірма відомого одеського ритейлера Дмитра Френкеля — власника великої продуктової мережі «Обжора».

В Одесі створюють повноцінну Військово-морську академію

Стартувала реорганізація Інституту військово-морських сил національного університету «Одеська морська академія» в самостійний військовий виш — академію. Як повідомили в пресслужбі навчального закладу, там сформували факультети — вперше з 2014 року, коли військові моряки перебралися з окупованого Криму до нашого міста.

Іх три: факультет озброєння, факультет корабельної енергетики та водолазних робіт, а також факультет лідерства.

Перший готуватиме штурманів, артилеристів і ракетників, торпедистів та фахівців зв'язку. Другий — корабельних механіків і військових водолазів, а також займатиметься фундаментальною науковою підготовкою. На факультеті лідерства зосередять загальновійськові дисципліни, фізичну та мовну підготовку курсантів, насамперед вивчення англійської мови.

Крім того, навчальні курси (роти) інституту об'єднали в єдиний загін з батальйонною структурою. У виші

вважають, що це дозволить посилити військову дисципліну, організацію служби та підготовку майбутніх офіцерів флоту.

Як зазначили в пресслужбі, реорганізація інституту є частиною реалізації Стратегії морської безпеки України. Ще у 2024-му Кабмін затвердив план, згідно з яким Інститут ВМС має отримати статус самостійної Військово-морської академії. Завершити реформу планують до 2028 року.

Очікується, що до складу відродженої української Військово-морської академії увійдуть відділення військової підготовки професійного коледжу морського транспорту (готує молодших командирів-старшин, називатиметься Військово-морським коледжем) та Водолазна школа ВМС, яка отримає назву «Центр водолазної підготовки та виживання на морі».

У планах також розширення матеріально-технічної бази академії. Вона отримає нові корпуси, навчальні тренажери, а також кораблі та катери, на яких проходитимуть практику майбутні офіцери національного флоту.

Книжкове свято на Одещині

Запрошуємо на XXVI Всеукраїнську виставку-форум

INTELENT • FORUM • 2026

Українська книга на Одещині
XXVI Всеукраїнська виставка-форум

5-7 червня 2026 року

Одеська національна наукова бібліотека, вул. Пастера, 13 та локальні партнери

5-7 червня 2026 року Одеська національна наукова бібліотека запрошує на головну книжкову подію регіону – **XXVI Всеукраїнську виставку-форум «Українська книга на Одещині»**.

Це ключовий майданчик для діалогу між видавцями, авторами та читачами, мета якого – підтримати вітчизняне книговидавництво та популяризувати українську літературу в

складні часи.

У програмі форуму:

Професійні дискусії на актуальні питання розвитку книжкової галузі та поповнення фондів бібліотек.

Зіркові гості – публічні інтерв'ю та автограф-сесії з Андрієм Кокотухом, Валерієм Пузіком, Тарасом Федюком, Дмитром Лазуткіним, Юлією Броварною та Катериною Флекман.

ОдесаБібліоСаміт – науково-практична конференція для фахівців бібліотечної справи.

Конкурс-визначення «Кращої книги XXVI виставки-форуму – 2026».

Нові перспективи Куяльника

Куяльницький лиман хочуть перетворити на сучасний туристично-креативний центр із веломаршрутами, екоекскурсіями, творчими резиденціями та реабілітаційними програмами, повідомляє УСІ. В Одесі презентували проект «Чумацький шлях», який має не лише залучити туристів і десятки мільйонів доларів інвестицій, а й допомогти зберегти одну з найцінніших природних територій країни.

Ініціатори проекту пропонують перетворити Куяльник на сучасну туристичну локацію з акцентом на екотуризм, оздоровлення, культуру та розвиток місцевих громад.

Організатори проекту вже розробили шість туристичних маршрутів навколо лиману, екостежки та створили туристично-креативний кластер «Долина Куяльник». Вони поєднують історію регіону, природні особливості та активний відпочинок.

Для відвідувачів планують підготувати:

- еко-маршрути територіями, де історично добували сіль чумаки;
- веломаршрути різного рівня складності;
- спостереження за птахами, серед яких є види з Червоної книги України;
- астротуризм та нічні екскурсії;
- ретрити, йогу та оздоровчі програми;
- творчі резиденції та культурні події.

Також на маршрутах планують встановити 11 інформаційних локацій із QR-кодами, через які туристи зможуть дізнатися більше про історію Куяльника та традиції регіону.

Автори проекту наголошують, що розвиток території має не лише туристичну, а й економічну мету. Навколо Куяльницького лиману розташовані 20 сіл, де проживають близько 13 тисяч людей, а приблизно третина громад знаходиться у пішій доступності до узбережжя. Саме ці населені пункти об'єднали в окремий кластер «Долина Куяльник».

Місцеві жителі зможуть розвивати крафтове виробництво, гастрономію, екскурсійний бізнес та представляти традиції регіону. Вже зараз бізнеси, громади, креативний сектор та партнери включені в єдину логіку співпраці, а не існують окремо.

На сьогодні вже підготовлено чотири маршрути. Це веломаршрут, «Ніч на планеті Куяльник», «Чумацькими шляхами» — це похід до музею та на козацькі кладовища, «Сіль, Глина та Вогонь» — це те, що можна покуштувати, десь погуляти та «Степовий гламур» — зробити гарні фотографії на Куяльнику, каже координаторка проекту «Чумацький шлях» Наталія Матковська.

Окремим напрямом стане розвиток реабілітаційного та оздоровчого потенціалу лиману.

Водночас автори проекту наголошують: розвиток туризму має відбуватися паралельно зі збереженням екосистеми.

Сьогодні Куяльницький лиман поступово міліє та змінює свій природний баланс. Просте поповнення водойми солоною водою дозволяє тимчасово підтримувати її об'єм, але не усуває головних причин проблеми — порушення природного водообміну, стану річок, накопичення сміття та наслідків господарської діяльності. Тож організатори розробили екологічний проект, куди входить каналізування прибережних сіл, прочистка русла річки Великий Куяльник та боротьба зі стихійними звалищами. Торік на Куяльнику проходили декілька великих толок. Люди збирали сіль, прибирали сміття та шини з лиману.

Вода в лиман проникає з Одеської затоки та завдяки цьому ще якийсь підтримується певний рівень, щоб законсервувати лікувальні грязі. Куяльник — це курорт державного значення, який відомий на весь світ лікувальними грязями та своєю рапою. Вся ця вода, що є в лимані-це цілюща рапа, яку можна використовувати для лікувальних цілей. Та крім цього ще є свердловини з міне-

Виїзне свято книги в Куяльницькій громаді Подільського району.

Також на відвідувачів чекають майстер-класи, презентації нових проектів та заходи на підтримку ментального здоров'я.

Партнери заходу: Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. С. Грушевського, Одеська обласна бібліотека для юнацтва, Одеська обласна бібліотека для дітей ім. В. Катаєва, Центральна міська бібліотека ім. І. Я. Франка та Централізована міська бібліотечна система для дітей м. Одеси.

Проект реалізується за підтримки державної установи «Український інститут книги» за коштів державного бюджету України.

Долучайтеся до створення атмосфери книжкового свята в головній книгозбірні регіону!

ральною водою. Крім того, що наразі Куяльник є національним природним парком, його ще внесли до так званої Смарагдової мережі — Emerald Network. Це найбільш цінні території з точки зору збереження біологічного ландшафтного різноманіття, каже головний природознавець нацпарку Олег Деркач.

Саме тому у проекті розвиток туризму розглядають як один із інструментів відновлення території та повернення Куяльнику статусу відомого міжнародного курорту.

Серед довгострокових планів — створення міжнародного реабілітаційно-рекреаційного центру на 400–800 місць, а також розвиток фестивальної інфраструктури, модернізації комунікацій та будівництва інженерних об'єктів.

Ініціатори розраховують, що вже до 2029 року в розвиток території вдасться залучити щонайменше 3 мільйони доларів інвестицій, а до 2036 року — понад 30 мільйонів доларів.

Очікується, що щороку Куяльник зможе приймати до 300 тисяч відвідувачів.

Проект «Туристично-креативний кластер «Чумацький Шлях»» фінансується Швейцарсько-українським проектом «Згуртованість та регіональний розвиток України» (UCORD), що впроваджується за підтримки Швейцарією компанією NIRAS Sweden AB. Партнерами проекту є: Іванівська територіальна громада, Красносільська об'єднана територіальна громада, Усатівська сільська рада, Куяльницький національний природний парк, громадське об'єднання Odessa_wow, науковий кластер «Наукові парки України», регіональний центр сталого розвитку та агенція регіонального розвитку Одеської області.

важно безхмарним.

Серпень

Останній місяць літа очікується прохолодним. З 1-го по 10-е серпня можлива температура в середньому близько 25°C. Однак до кінця місяця відбудеться зниження температури до 24°C. У серпні опадів випаде більше, ніж в липні. Загальна кількість днів з опадами буде становити близько 5. При цьому відносна вологість буде помірно — менше 54%.

Біляївська громада запускає міжнародні екопроекти

У Біляївській громаді стартували два міжнародні проекти з відновлення річки Турунчук і озера Біле, спрямовані на покращення якості води та збереження біорізноманіття. Про це повідомили у Біляївській міській раді.

Біляївська міська рада провела декілька онлайн-зустрічей представників громади з координаторами University of Natural Resources and Life Sciences Vienna (BOKU).

Одним із результатів співпраці став запуск проекту DANUBEifelines («Лінії життя Дунаю»).

Його мета — відновлення природного гідрологічного зв'язку річки Турунчук із заплавами озерами, зокрема озером Біле.

Це повинно дозволити зберегти середовища існування мігруючих риб у нижній течії Дністра, покращити якість води та зменшити ризики затоплення територій.

Крім того, відбулася окрема зустріч із координаторами програми FERRO. У її межах сторони обговорили нові можливості участі громади у міжнародних конкурсах для асоційованих регіонів.

За результатами переговорів стартував ще один масштабний проект — BLAST («Трансформація водної системи озера Біле»). Він спрямований на відновлення екологічного та гідрологічного стану озера Біле шляхом зменшення вмісту поживних речовин, покращення водообміну та відновлення природних середовищ існування.

Серед ключових напрямів проекту — підвищення біорізноманіття, зменшення евтрофікації, покращення якості води, підвищення стійкості до посух і лісових пожег, а також створення умов для сталого розвитку регіону. Зокрема, передбачено розвиток екотуризму, рибальства та сільського господарства.

Проект BLAST повністю відповідає місії Європейського Союзу «Відновити наші океани та води» та передбачає використання інноваційних рішень, зокрема повторне

використання донних осадів як природних добрив і активне залучення місцевих жителів до управління водними ресурсами.

Ця ініціатива стане першою системною програмою відновлення озера Біле на території Національного природного парку «Нижній Дністер» за підтримки Європейського Союзу.

Довідково.

Проект FERRO працює над управлінням евтрофікацією та підтримує природне відновлення озера за допомогою міждисциплінарних рішень in-situ, дистанційного зондування, водозбору та відновлення.

Нагадаємо, що у Стратегії відновлення та розвитку Біляївської міської територіальної громади Одеської області до 2031 року передбачено створити зону відпочинку «Мальовничий Турунчук», яка передбачає створення місць для кемпінгу, екологічних стежок та оглядових майданчиків. Окремо передбачено будівництво рятівної станції з урахуванням інклюзивних вимог та проведення фестивалів і ярмарків для популяризації території.

Крім того, розвиватимуть зелений туризм: визначатимуть логістичні й туристичні об'єкти, створять мапу зелених садиб та працюватимуть над новими маршрутами на основі природних, гастрономічних і культурних ресурсів громади. Але для цього потрібно: розчистити русла каналів від Біляївки, облаштувати під'їзні шляхи та зробити інфраструктуру.

Олександр Усик захистив свої титули

У ніч на 24 травня український чемпіон світу в суперважкій вазі Олександр Усик провів бій у єгипетській Гізі проти нідерландського кикбоксера Ріко Верховена і здобув перемогу технічним нокаутом в 11-му раунді.

Бій виявився справжнім випробуванням для українця, якого вважали абсолютним фаворитом, але тривалий час він не міг зламати захист суперника і пропускав багато ударів.

Лише в 11-му раунді Олександр спочатку відправив суперника в нокаун, а після відновлення поєдинку добив кикбоксера і змусив рефері зупинити бій, зафіксувавши технічний нокаут.

39-річний Олександр Усик здобув свою 25-ту перемогу і 16-ту — нокаутом. При цьому українець досі не програвав на професійному

рингу.

Чемпіон продовжує володіти поясами WBC, WBA та IBF, а також другорядними IBO і The Ring.

...

А Ріко Верховен подав офіційний протест на поразку від Олександра Усика. Перед цим він викликав українця на реванш.

На думку Верховена, в 11-му раунді рефері помилково зупинив бій і зафіксував перемогу Усика технічним нокаутом.

Ломаченко повернеться на ринг?

Колишній чемпіон світу у трьох різних вагових категоріях Василь Ломаченко планує повернутися на ринг восени цього року. Про це повідомляє інсайдер Майк Коппінджер із видання The Ring Magazine.

Контракт Ломаченка з компанією "Top Rank" закінчився 12 травня, і зараз він став вільним агентом. За словами джерел, майбутній член Зали слави зацікавлений лише у престижних поєдинках і не має наміру проводити підготовчі бої.

Останній раз Василь виходив

на ринг у травні 2024 року, коли нокаутував Джорджа Камбососа в 11-му раунді і завоював титул чемпіона IBF у легкій вазі.

Дворазовий олімпійський чемпіон вів переговори про бій з Джервонтою Девісом восени 2024 року, але через проблеми зі спиною був змушений оголосити про завершення кар'єри в червні наступного року.

За даними джерел, спина 38-річного боксера зараз його практично не турбує, і він планує провести ще кілька поєдинків. Це може включати й бій з "Танком" Девісом.

Наступний номер вийде 3 вересня 2026 року

Газета «Прес-кур'єр».

Видавець – Редакційно-видавнича фірма «Прес-кур'єр». Рішенням Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 772 від 31.08.2023 р. відомості про реєстранта РЕДАКЦІЙНО-ВИДАВНИЧОЇ ФІРМИ «ПРЕС-КУР'ЄР», м. Одеса внесено до Реєстру суб'єктів у сфері медіа та присвоєно ідентифікатор медіа – R30-01198

Головний редактор Йосип Бурчо.

Адреса редакції і видавця:

65008, м. Одеса, пл. Бориса Дерев'янка, 1, кім. 717.

Веб-сайт: <https://pk.od.ua>.

E-mail: pk.gazeta.odessa@gmail.com

Тел. моб./Viber: +38 096-351-315-3

Редакція може не поділяти точку зору і оцінки авторів.

Матеріали під рубриками «Позиція», «Власна думка», «Особистий погляд», «Вільна трибуна» і «Хочу сказати» підготовлені на комерційній основі.

Відповідальність за достовірність фактів несуть автори, у рекламі – рекламодавці.

Оригінал-макет газети виготовлено у РВФ «Прес-кур'єр».

Газета віддрукована

у ООКП «Видавництво «Чорномор'я»

(65076, м. Одеса, площа Б. Дерев'янка, 1).

Зам. № 131. Наклад 850 прим.

Ціна — договірна.

Передплатний індекс — 40174.